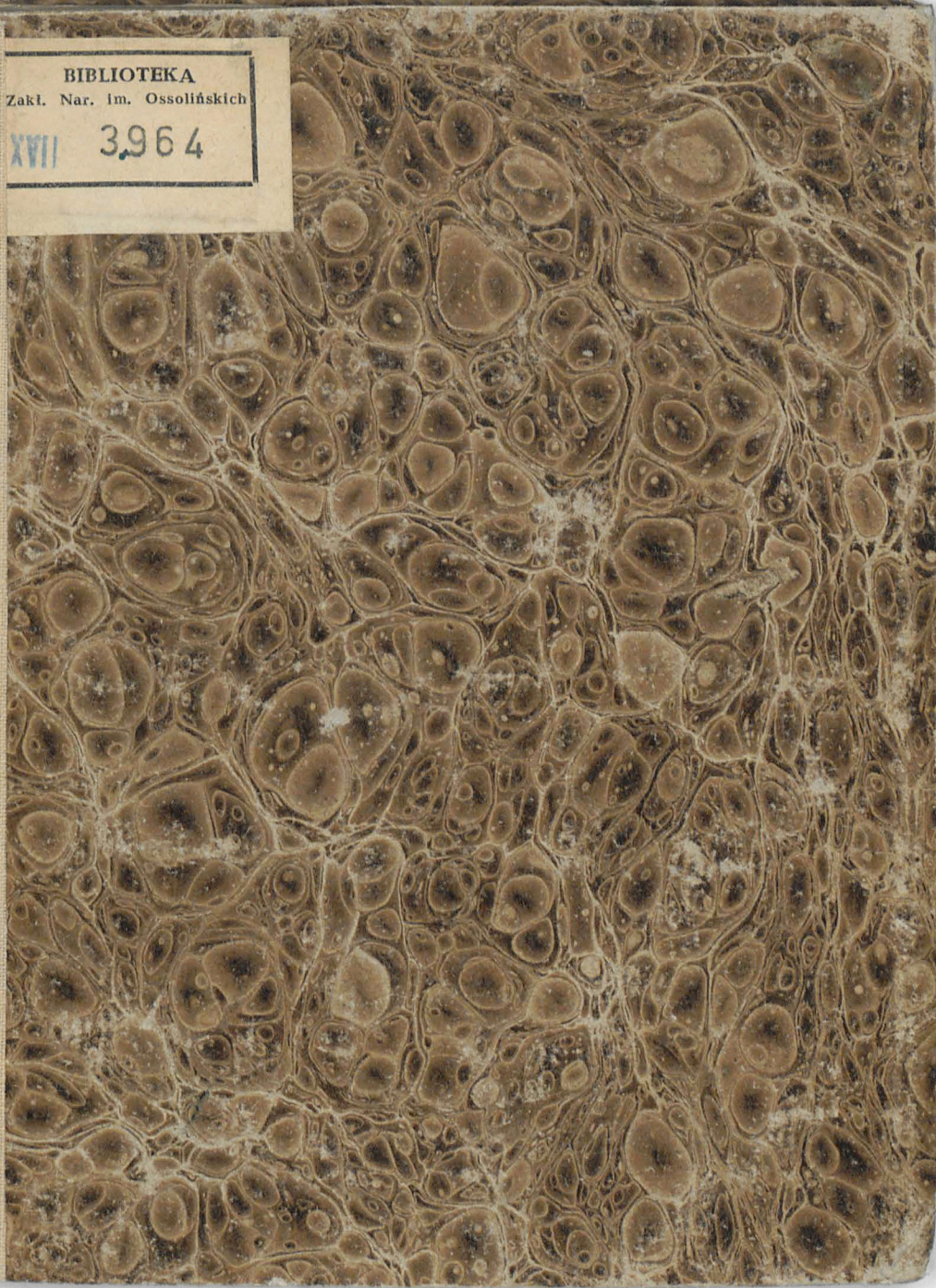

BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. Im. Ossolińskich

XVII

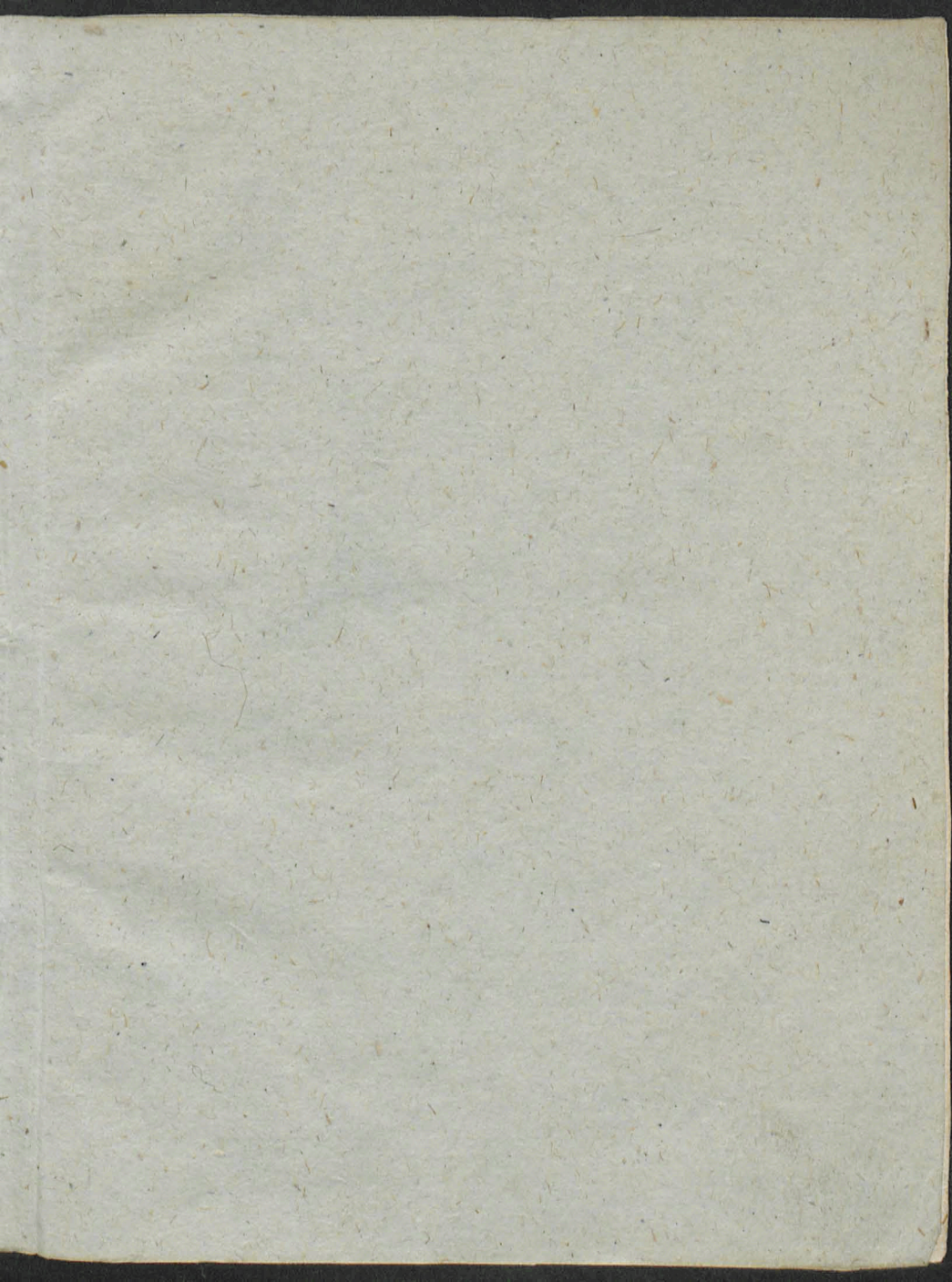
3964

UNIVERSITY OF CHICAGO

Ms

5.122

1850

2

7

P A M I Ę C

○

CNOTACH, SZCZĘSCIV, DZIELNOSCI,

NAIASNIEYSZEGO y NIEZWYCIEZONEGO

M O N A R C H Y

WŁADYSŁAWA IV.

Z BOZEY ŁASKI

KROLA POLSKIEGO

Wielkiego Xiążęcią Litewskiego, Ruskiego, Pruskiego,
Mazowieckiego, Zmudzkiego, Inflandzkiego,
Smoleńskiego, Czerniechowskiego,

Szwedzkiego, Gottow, Wandalow, &c. &c.

DZIEDZICZNEGO

KROLA.

Zá Przywileiem K. I. M. y Pozwoleniem Stárszych.

PREEZ

IANA ALEXANDRA Gorczyńá

NAPISANA.

W K R A K O W I E,

W Drukárniej Stánisláwá Bertutowicá,

Roku P. 1648.

5.122

XVII-3964-II

Przewielebnemu w Pánu Chrystuſie Oycu,
Iáśnie Wielmożnemu Pánu,
IEGO MOŚCI XIEDZV
STANISŁAWOWI
Z **BVZENINA,**
PSTROKONSKIEMV.
Z Bożey y Apostolskiey Stolicie Iáski,
BISKVPOWI CHEŁMSKIEMV,
OPATOWI Tynieckiemu, PROBOSZCZOWI
Płockiemu, &c. &c.

Pánu swemu wielce Miłoſciwemu.

PAtrząc ná Máiestat Oyczyzny náſſey, ták zbytecznie
záſmucony, Iáśnie Wielebny, á mnie wielce Miłoſci-
wy Pánie, trudno ſtruchlaćemu tym widzeniem co innego
czynić, bo rychleyby widze tzy uſtáły, ániżeli ponowy do
plácu; tylko wzdycháiac mowić to, iákó niekiedy, Crate-
rus z Mácedońſkich Wodzow o Alexándrze Wielkim,
Szczęſliwy Krolu **WŁADYSŁAWIE IV.** eò perueni-
mus auspicijs tuis, vnde, niſi te reduce, nulli ad vi-
tam iter eſt! *Boniechayby wſzytkich ſily narodow zmo-
wity ſie były ná nas, y nápełniły orężem y żołnierſtwem
wſytek ſwiát, morze wieloſcia záſtapili, y niewidánych
dżiwowisk ná zgube náſſe náprawádżili. WŁADYSŁAW
uczyniłby nas był ſzczęſciem ſwoim niezwyćieżonymi!*

*Y trudno ták gorzko nie weſtchnać, wſpomniawſzy
ſobie ná ſzczęſcie, á ſzczęſcie zbyt wyſokie! za pánowánia
):(2 iego.*

Curtius
lib. 9.

P R Z E M O W A.

iego. Doznaliśmy rzecz samą, widzieliśmy oczyma naszymi, iż lubo świat wszytek zidał w opale wojennym; gdy w pobliżu u przyjaciół, Germaniey ozdoba wszytką tym ogniem iako żdżło zploneta, w popiele tylko znaki zostawiwszy: gdy w tymże czasie u sąsiad naszych, o Węgierskich skarbnicach tylko pamięć, iż były zostały: gdy znanomi nasi Duńczyk, Belgą, Anglik, Francus, Hiszpan, Wloch, wiecey do tych czas nic nie mówia, tylko, niestetyś czasy nieśczęśliwe mieliśmy; Sam nasz tylko Arktur Sarmátski, mówił to żądwsę przez te czasy wszytkie, iako niekiedy Rzym o Iuliusie Cezárzu. Ex utroque mam Páná; kwitnie żądwego pánowania Kościół święty w pokoiu, nauki pobożne, sprawiedliwość y miłość, kwitnie dzielność wojenna, czułość, rzad, pokoy, y zgodá, cudem wielkim! Y byliśmy przeto nieśczęsney tey komedyey, y tych wszytkich nieśczęścia, przypátruiającymi się, z zazdrością światá wszytkiego.

Wiec sukáiac tey szczęśliwości przyczyny, zgodne wszytkich Polityków znalazłem zdanie, Grauiissimi principis labores, queis orbem terrae capeffit, egent adminiculis. Y inny, Non minùs enim est Imperatoris, consilio, quam gladio imperare. Y zpozrzawszy intransacta tempora, między pierwszymi znalazłem szczęścia u Krola tego, WM. M. W. Miłościwego P. Promotorem, ktorego byleś indiuifus fat annorum comes, y Pater Spiritualis, usque ad supremam fati diem, y dla tegoż nikomu podobniey, rozumialem, iż nie przynależy, tak wielce wysokiego szczęścia, y známienitych Cnot Monárchy Pamięć, tylko patrocínio WM. M. M. P. approba-

Gabr.
Simeon.
in Heroi
Symb.

Tacit.
lib. 12.

Cesar de
bello.

P R Z E M O W A.

approbari, bo wyrażasz wszytko ingenij maiestate, co szczęście, co sławą, co nakoniec Cnoty moga.

Bo niechay nie wspomnie iako wysoce w Koronie Polskiej, ferax virtutum & magnorum Virorum, WM. M. M. P. propago adoleuit, ktorey byl Pierwszy Progenitor Poray Brat świętego Woyciechą; y iako wiele Arcybiskupow, Biskupow, Kąstelanow, Kancelerzow, y tak wiele rozrodzonych Fámiliey, in diuersis Regni partibus, ná ozdobe Kościoła świętego y Rzeczypospolitey, pod tym kleynotem Róża liczyć sie moga, miedzy ktorými w Sieradzkim powieście, Bużeńskich Dom y Pstrokońskich, antiqua gentis primordia ostendit, iż ci Ecclesiae, Regi, & Patriae usluguiac, expediebant causas difficilimas cum integra laude. Wszak w oczách nam ieszcze iest sławá, sławney Pámieci Rodzicá WM. M. M. P. Iásnie Wielmożnego IANA z Buzeniná, Kąstelaná Wieluńskiego, y Bratá iego, á Stryjá WM. M. M. P. Iásnie Wielebnego X. Máciejá, Biskupá wprzod Przemysławskiego, potym Włodzławskiego, y Naywyższego Kancelrzá Korony Polskiej, ktorzy nie tylko byli ingenio pares, ále y in sustinendis quibuscunque Magistratibus excellentes. Ten ZYGMVNTA III. świętey Pámieci Krolá Polskiego, y w Szwecyiey, y w Koronie, y ussedy à latere compos regiminis. Rodzic zaś WM. M. M. P. Siostre rodzona, Iásnie Przewielebnego świętey Pámieci Iana Tarnowskiego, Arcybiskupá Gnieźnieńskiego máiac, matronali pudicitia, & singulari pietatis studio præstantem, od ktorey WM. M. M. Pan progenitus

P R Z E M O W A.

iesteś; był praesentis aevi, virtutum cultor, zachowuiac tak na Trybunatach, y w Sadach innych, Senatoris Maiestatem. Opuścizam dla krotkości y dalsza progeniem, Brat rodzony WM. M. M. Pána, Máciey Pstrokoński, bedac Podczásym Sieradzkiem, y toties Iudex Tribunalis, Regni Municipalis, & in Hollandiam legatus, widoczny exemplar virtutum w pámieci ludzkiey zostáie, tak że y Spytko namłodszy z Bráciey, ktorego dzielności świádkiem był, y przy wielu expedycyách, swietey pámieci Iáśnie Wielmożny, Stánisław Koniecpolski Hetman Koronny.

Ale niechay y tych nie wspomniálbym był, dosyc' ma káždy do ukontentowánia siebie, pátrzáiac na WM. M. M. P. ktory na Diworze niemal lát trzydzieści Naiáśniey-szego W LADYSLAWA IV. bedac, w sýtykich singulari modestia, & pietatis studio, ad exemplarem vitam powabiáeś. Ale nie dosyc' że byleś? pokázuieś to teraz swiátu w sýtykiemu, że trzymáiac wysokie dignitatis fastigia, facilis in opum & tutor ich aequissimus iesteś; że in hoc praelcelso & dignissimo officio, opiekunem zyczliwym chwały Boskiey, bydz nie przestawaś, y cokolwiek przykła-dnego y pozytecznego, tak w Niemieckich, tak Fráncyiey, iá-ko y we Wlośkich Państwach bydz zrozumiaeś, tego teraz ku ozdobie Rzeczypospolitey wdzielaś.

Wyświádcza to pámiatka Máiestatowi Boskiemu, ofiarowana od WM. M. M. P. Oltarz wielkim bárzo sumptem na Tyńcu, w Opáctwie własnym wystáwiony, y inne appáraty bogáte, temu Klastorcowi dárowáne. W
dziedzi-

P R Z E M O W A.

dziejczym zaś *Bużeninie*, auitoque Maiorum domicilio, Kościół z gruntu wystawiony, y Praepositus Infulatus censu luculento dotatus. Wyswiadczenia tot praconia ubogich, ktorych iestes szczególnym Dobrodzieiem. Cura & sollicitudo Pastoralis, což inşzego wystawić przed wiecznością a beda, ieżeli nie to? żeś ieś WM. M. P. pilnym, wiernym, y dobrym Pasterzem w Kościele świętym. Przy tych zaś Cnotách wszytkich, ktore dudum światu notissimæ, tum praecipue in prosperis moderatio, in aduersis constantia, & vtrobiq; animi mentisque vigor, rectique tenacitas; tym wiekszy miłości y wdzięczności ku Władysławowi znamie wielbic potomność bedzie, gdy nie patrząc bynamniey na drobność karty, iż śmie tak wysokiego Maiestatu zacność sławy graniczyc, ale na wdzięczność moie, y chec' życziwa, iako też y na dobrotność Władysława; te Pamięć, o Cnotách, szczęściu iego promowowac' w tey namnieyszey okazji nie odnowisz, gdyż y on też dwoygiem chleba (dość mała rzecz) wielkiego zwycięstwa Chocimskiego, Hieroglifikował sobie tryumphy. Przy ktorey okazji, teyże łaski fauentem animum, gotowy na roskazanie WM. *Oczekiwam*

Waffenb
in Gest.
Vlad.

Ian Alexander Gorczyn,

A P P R O B A T I O.

X. IAKVB VSTIENSIS, SS. Pismá, y Prává Oboygá Doktor, Xiąg do Druku idących Dozorćá, REKTOR Sławney Akadémiey Krákovskiej, pozwalam, áby mogła bydź PAMIĘC o Naiásnieyszym świętey Pamięći WŁADYSŁAWIE IV. Drukowana.

Idem manu propria.

P A M I Ę C

O

W Ł A D Y S Ł A W I E I V .

K R O L V P O L S K I M y S Z W E D Z K I M .

Szerokiey Sarmatow Monarchiey Matko / sławna na wsytkie części świata Korono Polska / ktoras na wieczna poćieche swoje / wielu splendoru faworem iezyka ludzkiego oświecone zawstydzaiac / Synem swietey Pamięci Najasnieyszego WŁADYSŁAWA IV. zrodziła / aby iako na theatrálnym placu / wsytkim Narodom Valor dzielności / Cnot / y szczęścia podał w podziwienie ; y oraz Dycem wypiastowała sobie / gdyżes od niego lepiey nád Dycá łaskawego / dla całosci honoru / y sławy twoiey / miała w potrzebie wczesny ratunek / w trudnościach ráde zdrowa / w niebespieczeństwach zwasnych pierśi iego skuteczna obrone ; vperwiam sie bezpiecznie o twoiey wdzięczności / iż Przesacna Monarchini na odwdziek iemu / y tey namnieyszey checi moiey życzyć bedziesz / abym vstulzyć mogli kilka słow wieczności / tak Wielmożnego Monarchy / rownie zawdzieczaiac dobrodzieystwa otrzymane.

A śnać vperwienie nicomylnie ? bo iuz powin-

20

nością

nością nąznaczyłaś w sercu swoim stąrać się o to/
 aby w wieczney niepamięci iąsność szczęścia y sta-
 wy/ iąko też y chwałą tego pełna podziwienią/ zą-
 tlumioną przed potomnością nie zostawiała/ ale o-
 wšem/ aby namnieysze skłonienie pámietnie rege-
 strowano w Swiatnicy nieśmiertelności. Dla te-
 goż też y ią już śmiałości bezpieczoney nie podpá-
 dne/ ponieważ mie zacność sławy/ Synow twoich
 (ktorých pisma przetłumaczyłem) w tey wdzie-
 czności przodkuiających/ omawiać będzie : iąko też
 y wspaniałość Monarchy tego/ ktora się tak dalece
 wysoko światu zaleciła / że rozumy y ięzyki ludz-
 kie/ nie śmieią wymyślać wspaniałszych tytułow/
 ktorýmiby go wyborniey światu zalecić miały.
 Niechay zrownam niezdolność moie y podłość/
 do plawney łodki oney/ w ktorey niekiedys Cesar
 niezbrzeżne morzáz zplywał/ maś iedną Korono/
 kontentece dosyc/ że nie przeto Władysław Twoy/
 iąko y Cesar/ wysoka y przedziwna zacność y má-
 gnifike wspaniałości swoiey pomnieyszy.

Iul. Flor
 lib. 4.

Maś dosyc Korono z Władysława y miałaś/ bo
 iąko w pilney zgodzie po wonnych łakách pszczoł-
 ki pracowite/ przysmaiki wybornieysze ná plastr
 stodki zabierają / tak ozdobie y magnificencyiey
 Monarchy tego/ wszytkie Cnoty celnieyszych wy-
 borności / ktore się tylko przy tey szczęśliwości
 światowey znalesc mogly/ zdądza się iż ząsiągnely
 W mlodey niewinności zaraz/ aby nádzieie y
 życzi-

żyźliwość każdemu o nim dobrze sobie tużacemu/
niepościgła po Stworcy samym w moderácii ná-
tura kontentowała; nie posledniey przy pocza-
tkách oświadczyła takowa pilność / gdy rodo-
witością liniey Królow / y Potentatow możliwych
świata / aby sie słachetney krwi rod w obfitse gá-
lezie zajmował / dotrzymawać iemu pozwolila. A
nie dosyc ze go przy tey powabności splendec / kto-
ra Rodzic iego świętey Pamięci Náiásnieyszy
ZYGMUNT III. Król Polski y Szwedzki / z Kro-
low Jagelowey potomności / y Cesarzow Rzymskich
wielmożności / światu wszytkiemu iásniał; ale y
przy nábytych Rodzicá / tak Dziadów / iáko y Prá-
dziadów / meštwem y szczęściem triumphách zostá-
wuię. Snać to w podobanie; aby tych piękności
prawdziwa w smáł duch iego zágrzany / żadze
mysli czekáiacych nádzieia wprzedał / ze y on po
rownych zwyciestwách / wielektóć ná skroniách
swoich z zielonego lauru rownie z nimi / zá nagrode
wiemec od stawy nošić bedzie.

Do ktorego celu Cnoty / dosyc wyraźnie zná-
cznemi tropami podał ścieżkę tenże Rodzic / vmy-
słowi tak chetnego y słachetnego sercá / gdy z wielka
slawa swoia Hieremiego y Symeoná Hospodarow
Wolostich / (á Bog wszechmogacy dochowywał
w opiece swoiey Rodzicá ná to / gdy Stryia przez
Anyolá zátrwożył / aby zlych zamysłow ná zgube ie-
go zaniechal) pod władza swoia oplaczáiacych sie
trybutem

Innoc:
Petric:
in Hist:
Pol.

P. Olſze
wki S.I.
in fun.
Sig. 1 II.

Zwycię-
stwa Zy-
gmuntá
Trzecie-
go, Rodzi-
cá iego.

trybutem pewnym trzymał. Rozwáná Siedmi-
grodzkiego z obrony wśelákiey obnázył / y śmier-
cia pokarał. Inflanthy mieczem wwołuił. Smo-
lenisk zdráda wzięty / y przez sto lat okrucienstwem
Moskiewskim ściśniony / dwuletnią expedycyá
oswobodził / y wielościá budynków / y obrona
Zamku ozdobił. Wśytke śerokóść włości Moskiew-
skich w tryumphy oddáne ośiadł. Czárá Mo-
skiewskie / Bázyliuszá Szuyśkiego / z bráćia Janem
y Demetryuszem / kárki ich pod nogi swoje / y hárd-
da wporność / skłonić przymusił. Zá iednym zki-
nieniem / wielu Múast sławnych ná brzegách Dont-
skiego morzá / ruine ku zawśtydzeniu Bisurmánśkiey
hárdóści wczynił / y toż morze zpláwił wielká liczbá
trupow Tureckich / wzięwśy do więzienia Cy-
kuly Báśe syná. Ktorego reke władáiacá plomie-
niem požarzył / po przedmieściách Konśtánty-
nopskich z átrwożeniem swoim / Pogánin nie
raz widział.

IAN III. KROL Szwedzki Dziad iego / y ten /
ieżeliż nie iáwnie Władystáwowi powabem stánał
do sławy nieśmiertelney dzielnościá swojá / gdy
od wśytkich zgodnemi glosámi / swiátleń piękno-
ści Szwedzkiey / ták Gottow y Wándalow przy-
znány / y ozdoba iáko y nádzieia krwie Jágelowey /
przez zwiazek Malzeński (z Siostrá Augustá Já-
gelonidy / Kátháryzyna / Zygmunta Pierwszego Cor-
ka / Krolow Polskich) swiátu ogłoszony / przez kro-

ra rozkrzewioney fámiliey Jágelow/ linia zatrzy-
mana ná Władysława.

GVSTAW I. Fryk/ Krol Szwedzki/
Prádziad iego/ obrońcá wyswobadzaiacy z pod-
dánstwa wolność Szwedzka/ Dunstich Krolow Chron.
síla przyniewolona; nie zmieszánym strumieniem Daud.
z dawnego zródła Fryká swietego/ (ktory żył oko- Hytrai
ło Roku 1150.) y przez Birgitte Fryká Dycá swe- A. 1520
go Mátkę/ dziedzićzke krolestwa Szwedzkiego: y
przez poprzedzaiacych Krolow/ iáko Krolá Ste- Paul. Pia
noná Stur/ y ich małżonki/ swiatobliwemi sprá- fecki
wami/ odważnemi dziełami/ sławnemi y bitnemi Episc.
zwyciestwami/ meństwem wielkiem/ áboż nie dosta- Præmisl.
tnie ná nášego WŁADYSŁAWA eminencyey zá- Chron.
siagnął ? char. 12.

Opuśćzam Krolow Polstich przywłaszczone
przyrodnie iemu Cnoty/ miánowicie Jágelowego
plemienia tu záleceniu / z ktorych liniey liczymy
ośmi Krolow Polstich/ dwuch Węgierskich/ dwuch
Czeskich/ dwuch Kárdynalow y Biskupow/ káno- Stryiko-
nizowanego swietego/ s. Kázimierzá/ y tak wiele Krolowien/ z wiela fámiliey wysokich zpowino- wski. 13
wáconych / zwłaszczá Siostre rodzona Alexán- Cap. 5.
dre Jágelá/ zá Semowitá Mázowieckie Kiazę iáko Cesa-
wydana/ z ktorey zplodzona Cymbártká/ dána byla rze idaz
w małženstwo Ernestowi ArcyKiazęciu Kákustie- iágelowey
mu. Tá vrodzila FRYDERIKA III. Rzymstkiego Ce- Family
sárzá/ ArcyKiazę Kákustie. Fryderyk záś Cesarz
A 3 Práwnik

Práwnuk Olgerdow z Eleonory / Edwárda Kro-
lá Portugálskiego Corki / wrodził MAXIMILIANA
Cesarzá. Máximilian z Máryiey / Károlusá Książ-
cia Burgundyjskiego Corki iedyney dziedzićki /
Philipá Krolá Hiszpáńskiego. Philip zaś KA-
ROLUSA V. Cesarzá y Krolá Hiszpáńskiego / y Ferdy-
nánda drugiego Cesarzá Rzymskiego / Węgierstie-
go / y Czeskiego Krolá / ArcyKiaże Rakuskie.

Rznowu tenże Ferdynánd z Anny Wnuczki
Jágelowey / Władysława Węgierstiego y Czeskiego
Krolá / Kázimierzá Jágelowiczá Syná Corki / w-
rodził Máximilianá Cesarzá Elekta Polstiego / od
ktorego inż y do terażnieyszych Cesarzow powi-
nowátosc wkrzewiona / pomnazác sie wiecznością
bedzie / á ponieważ lepiej to światu wszytkiemu
wiadomo / aniżeli tego bláhy wzrok ciekawości
moiey doyrzec mogl / ia skłaniam nieudolne żagle
plytkiego dowcipu / tám / gdzie wdzięczność pope-
dza widzieć / iáko celnieyszy powód do życziwości
náture záwziela / áby nie przodków / ale własne-
mi cnotami / niesmiertelnemi láty we wszelákiey
szczęśliwości zupełnego / ná zádziwienie wystáwila.

Jáwna y pierwsza życziwość náture niechay
tá bedzie / twarz y Cere wszytkiey plci Náiasniey-
szej swietey Pámieci Anny mátki iego (Siostry
teraz światu szczęśliwie pánuiacego FERDYNAN-
DA III. Cesarzá Rzymskiego) wspaniałości y po-
waga / przez wszytek czas noszenia osobliwiey zdo-
bila /

Ioa: Sei-
fred. in
arbore
Anicia-
na, siue
in Gena-
ol: Dō.
Austria.

biła/ aby snać w żywocie iey/ o zakrytych pociechách
nie wiatlemi nadziejami v pewniá. 9. Czern-
ca Roku
1595.

A podobnie iáko by ná potwierdzenie faworu
swego/ te impreze v podobalá/ iż w dzień swietych/
ś. Primusa y Szczęsnego Męczennikow (aby *vrodził*
Primásem w szczęśliwości byl) vrodził sie/ w *się Dnia*
tkiemu swiátu ná podzim/ rozumom ciekawym ná *9. Czern-*
záostrzenie/ nieprzyaciolom ná zátwożenie/ po *ca Roku*
stronnym Narodom ná zazdrość/ Koronie zász *1595.*
Polstkiey/ y Rodzicom Najásnieyszym ku wieczney
ozdobie y pocieże. A przy onym znákomitym ob-
darze czerstwości y wdzięczności/ w pieknym y sub-
telnym złozeniu członków (wšytkich glos byl) że
Krolem vrodzonym/ slawie nieśmiertelney ná od-
chowánie widzieli oddánego/ gdyż zaráz w nie-
winności podraśtaíacey/ niebieskiego práwie do-
wócipu promienie vynikály / z tad wieśże glosy *P. Skar-*
wšytkich sławily/ że swiátlá wspaniáłości poste- *ga Soc.*
pkow iego/ nie ten swiát tylkó/ ále y drugie (gdy *Iesú in-*
by wedlug básni niektorych byly) do vkontento- *Práf.*
wánia beda miály dosyc. *Conc.*

Swiádkiem cie wzywam Przejacna Koro-
no Polsta/ ktora oczymá swemi dozorca bylás/ y
pámietnikiem iestes mlodości iego/ wyznayż iezeliż
mnieysza chwala z láty dostálšemi potykála W Ł A -
DISŁAWA. Wiem że rzeczeńš/ iednego Krolewicá
máiestatowi w powod oddáne fortuny wodzá wi-
dziec bylo/ ktorymiby poiete wšeláko zamysly swo-
ie skutez

*Szczęście
iego wiel
kie w mło
dości.* ie skutecznie zdarzał. Sławie iego niebiosá y de-
kretá wielmożności gorney / skłaniać sie przed-
siewzięciu iego pozwaláły. Skryte w ziemnych
wnetrznościách skárbnice/ iemu sie ná powolność
z dostátkámi swemi poddawały. Przysley mo-
żności fundáment/ y powstájącemu pánowaniu/
fawor pospolitego człowieká/ w pierwszym wieku
iuz mu sie do skłonności przysposabiá/ y nie opisu-
iá iemu lat do własności/ przez doyrzázalego wie-
ku szrodki / wenerácyá powinna iemu wyrzázáć.

Wiec iáko szcep nowy/ gdy mu buyna ziemiá
pluzy/ podrastaniem nie leniwym/ nádzieie poży-
tku nieplonnego wydaie/ ták y Twoy Władysław
Korono Polska / idac w látech podrastájących
zá heciá mlodości/ ktora go do krolewskich tro-
pow ciágnelá / lub mu to ledwie pierwszy kwiat
zrániá skronie / byl iuz wzorem nie tylko mlodzi
wieku swego/ ále y potomności wieczney/ bo w dro-
bnieyszych látech/ y wieku ieszcze miekkiego/ czeká-
nia dálekie y zwloki czásow niewdzięcznych/ iuz
nádgradzáć.

Nie wspomionetu/ iáko w tych leciech przed
wsytkiemi / zabáwy y ćwiczenia / krolewskie rá-
czyey/ ná wysoka pochwale szczęście iemu dárzylo/
to iednáć co pámieci godno trudno zápomniec ; iá-
ko skáraniem ráczyey á nie ćwiczeniem postępkí iego
dálsze byly/ gdyż powabnieysze v siebie wzmianki o
dzielności Hetmánow walecznych/ Krolow wiel-
kiey mo-

*Zabáwy
iego w
mlodości.*

kiey możności / á nie miekkich y wypieczęzonych
 delicjach śacował. Ciekawości dowcipu iego do
 poiecia y zrozumienia kurlstow wynalezionych/
 reki sposobienie do buławy/ młodych ramiion do
 ciężkiey zbroi zwyčajenie/ ieżeliż nie to znaczyło/ iż
 w latach następuiacych obaczy y dozna potom-
 ność/ że on Oycem Oyczyzny y zwycięzca wszytkich
 iey nieprzyiaciol będzie. Pámietal zawsze/ iż tylko
 rozumem oświeconym y też dzielnoscia sławna/
 przed Bogiem y przed ludźmi śláchetności Cnot
 dowodzić trzeba/ y przetoż w tym pierwszym wie-
 ku / iuz y z reki/ y z skroni wesoley/ obfite vciechy
 wszytkim zplywały. Widzieć bylo iako żołnierza/
 między Martialistami/ Senatorá między rządzá-
 cymi/ weżonego między rozmawiaiacymi/ Oycá
 między poddanymi/ dobrodzieiá między niedostá-
 tnimi. Wdzieczności y gládkości mowy iego/ wie-
 zy nád kánar słodsze/ ktore iako ponikámi táie-
 mnemi/ ludzkoscia dziwna przenikáiac zá vklá-
 dnoscia obyczáiw/ kto taki opiše wladza? Kto
 w nim wyrazi tak Oczystych iako y postronnych
 dzieiow wiadomosc dostateczna? wspanialosc w
 postepkach przy mlodosci cudowna? ktora (rze-
 telniey rzeke) zwierciádlem byla doskonálosti
 wszytkich Monárchow. Ten sam bystre rozumy
 pátrzáiacych y piszacych tepil/ bo nieproznemi czas
 wieku swego záprzatał zabawkami/ lecz aby nieży-
 gliwey niepámieci pochopowi wstret zátrzymal/

Orich.
 Coloq.
 6.

zaraz w tey młodości pilności czytania poważnych Authorow/ za nabespieczenię obrone mającemu Królewskiemu przysposobiał / zawzięte się do ich społeczności/ zewnetrzna postępowości / y dobra sława zachęcając.

Waffenb
par. I.
lib. I.
cap. I.

Obrány
od Mo-
skwy na
Cesar-
stwo.

Jakoż nieplonna w zamysłach otucha była/ wznęły te początki za skuteczne/ daleko odległego Arkturu pulnocnego Pánstwa Moskiewskie / (czy wblizyc moglo szczęście temu/ ktorego powód w regimencie wielowładna prawica Bostwa trzymala?) że ięszce w leciech niedożyżzałemu poddać się w posłuszeństwo / za szczegulne szczęście rozumieli. Ktore w podobanie Roku 1610. Miesiacá Wrześniá/ przez Mścislawa y Galithniusa/ z przednieyszymi Bojarami y Patriarcha swoim/ między Moskwa miastem y obozem Polskim/ przy obecności / sławney Pamięci Jásnie Wielmożnego Stánislawa Dolkiewskiego/ Hermaná Generalnego / chetnie poprzysięgli/ y Wielkiem Kiazęciem wszytkiey Moskwy przyznali.

O skryta wielmożności Bostwa/ iako ty iestes niepościgla rozumem/ y iak wiele mozesz? bo weyżrzawszy glebiey na postepuiace czasy/ przyzna każdy/ iż tym więkšie pieczołowánia fortuna o Władysławie wynaydowála/ aby mu większych godności wieczności/ przy okazyiey wśelakiey/ nie tylko władności nadziei/ ale y skuteczności przysposobila. A niechay to/ że z wielkiey świebody/ słuby y

wiare

wiare przyobiecana w lekkość odmienili/rozumie- Znowu
 iac Wodzą iednego Federowicza obrawszy/ ty be- odmienia
 spieczniey do sweywoli wstep miec. Nie na vblize- ia przy-
 nie iednak sławy WŁADYSŁAWA tak odmiana była/ siege.
 ale aby krzywoprzysięstwem zmiennicy napiatno- Waffen-
 wali na sobie/ wiekſze zawſtydzenie y pohánbienie berg: in
 swoje/ WŁADYSŁAWOWI zaś wieczna chwale y nie- Gest.
 śmiertelna sławe. A przetoż niezmiennona nádzie- Vlad.
 ie zátrzymawał w życzliwych sercach/ meżnych Po- part. 1.
 lakow/ bo vprosiwszy pomocy od Dycá lástáwego lib. 1.
 ſwiety Pámieci ZYGMUNTA III. á przytym blago- cap. 2.
 sławienstwo/ y chetni y weseli dla dostoyności y cá-
 łości Máiestatu iego vmierac/ Cni Polacy pozwo- Wyprá-
 lili. Dáiac Piſárzom potomnym krew swoje ná tyn- wia ſię do
 kturę/ aby nie tylko dzielne ich ſprawy/ wiecznym Moskwy
 czasom ludzkim ku wiadomości podáli/ ale y to wy- z wielkx
 rážili/ iż y wyſokie prodzenie/ miłość ich ku WŁA- ochotx.
 DYSŁAWOWI Krolewiczowi/ lekko ſhácowála.

Tu wyſokiey potrzebáby mi wymowy/ ábym
 wypowiedział to/ iáko ciężka ſilá zwycięzcy WŁADY-
 ŚLAWA/ Nowogrodzkich/ Stárodubſkich/ Czerni- Idem ibi
 chowſkich Pańſtw/ włoſciom/ miáſtom/ y Zam- dem.
 kom/ dla lekkomysłności obráźliwey była. Wyzna-
 wa to podziſdżien Moſkiewſka Kráina/ że nic nie-
 dotkliwego nie miała w ſobie/ od reki władney ie- Zwycię-
 go/ bo Rezáńskie budynki zpuſtoſzone. Włodymir- ſtwa iego
 ſkie Pańſtvo zlypione. Nowogrodzkich Powiá- w Mo-
 tow máłego y wielkiego doſtátki zplondrowáne. ſkwie.
 B 2 •

Astracháńskie y Kázáńskie hor dy wycienzone. Perymuyscy y Pizáryisicy dziedzicy/ w żalu y boiaźni zostáwieni. Słowẽ/wszytek kraj Ruskiej świeboddy/od morzá Káspyiskiego aż do Oceanu zmárzłego/ y Lápplándow brzegu/ ná ieden wzor do wkrá-
 nia zostáwil innym Narodom/ dosyc stráśno ż gdyż przez kilká lat potym ná żadney slobodzie/ żadney z ludzi ośiádlósci nie bylo widziec. Ale przy tey surowey spráwiedliwosci Zwycięzce / nie byly postronnemi lástkawosc y dobrotliwosc od Náiestatu/ bo pokazal to przez sklonnosć miłosćiwa swoje (przy miekkiey mlodosci cud wielki/ máiac iuz w swych rekách ich wszytkich smierc y żywot przez zwycięstwo) iż y ták w przewrotney wierze poslá-
 kowanym zmiennikom/ żebrzacym iednák miłosćierdzia/ ná lat czternaście pokoiu pozwolil/ odda-
 wszy im do tego Janá y Demetryusá Szuysskich
 (bo Hetman ich brát Bázylius/ vmárl byl w wie-
 żeniu w Wárszawie) y Sechiná z innymi Boiárzy-
 námi/ zá vpewnieniem tákowym/ áby nigdy oreza przeciwko Oyczyźnie nie podnosili/ á iemu przy tytule Páństwa pewne/ W. K. Moskiewskiego wie-
 czynymi czásy oddali.

Lotnieyszych pior suk albym/ ścigác tego Orle-
 cia zamysly po tey wiktoryiey/ gdyby mi sie slawá/
 nie ták chybkiami wysskokami zdála dopedzac/ á tá
 mi ták skrzydlem lekkim muszczac vcho odnosi.
 Wiedzac W LADYSLAW Krolewic dobrze/ z podania
 wielkich

A. 1617.
 idem
 ibidem.

Pokoiu po
 zwala ná
 lat 14.

wielkich y godnych rozsądkow/ że choćby niebo spi-
 ża żalane było/ kiedy w sercach Pańskich/ pobożność
 wkorzeniona będzie/ tam wszelakie błogostawien-
 stwa obfitością zawśse zplywają. Wszytek sie na
 tey nadziei zasądziwszy/ z doskonałszy w tym/ a
 mianowicie z Rodzicą swego podobienstwo przy-
 bierac vmyslił. Jakoż nie bez skrytey ordynacyey
 takowey zamysł Bog szczęścił/ ku wielksey apparen-
 cyey stawie y Cnotom iego. Abowiem zabawia-
 iac sie na takowych exercytacyách/ między konuer-
 sacya niebieskich prawie dowcipow/ z przypodobá-
 niem Najświeższego Rodzicą/ ktorego był zwykł
 codziennie pewnych godzin poránnych/ z kósciołá
 y do kósciołá s. Janá w Wárszawie doprowadzác/
 aż w niešťczesnym/ ách nigdy w Polszcze niešťchá-
 nym rázie! stánał sie Syn Dycu Dycem/ gdy on
 Tyráński trzeci raz w glowe ciekaniem záwie-
 dziony/ niešťbożna fantázya záuřzonego zločzynce/
 bronia włásna zátrzymal/ aby wsztykch zdrowia
 nienáruřzona zostála.

Piaśecki
 A. 1620
 Vassenb
 lib. 3.
 par. 1.
 cap. 3.
 Zygmun-
 tá III. od
 vderze-
 nia trze-
 ćiego obra-
 nia.

O szczęśliwy Synu/ iż rzeka tak do ciebie z tey
 cudowney dzielności y miłości Synowskiej/ wize-
 runk prawdziwy/ iáko na Dyámenće na sercach
 Polskich wiecznościá zostáwiles/ bo iuż ciebie dla
 tey vczynney pobożności/ nie tylko Wielkim Kie-
 zóciem Mostkiewskim/ ále wielkim Obróńcá Ko-
 rony Polskiej/ glos pospolity wielbić będzie. Já-
 koż nieomylnie taká wieřczbá o dáłszych obronách
 była; gdy

*Wyprawa się
znowu do
Włoch
przeciw
Osmano-
wi.*

Iac. So-
bieski
Cast.
Crac.
lib. 1.

była; gdy w tymże Roku wyniesiony gorliwa du-
mnością Osman Cár Turecki/ przez powabna na-
mowę przypochlebników Skinder Bässe/ Tomse
Wolofsyna/ y Ali Bässe Wezyra/ ktorzy przez
śmierć świetey pamięci Hetmánow ná Czechorze/
wszystkich Synow Koronnych/ á potym y przyle-
gle w wszytkiey Europie Państwá/ iednym zacia-
giem ochłonać śnádno obiecowali. A lubo zdro-
wsze Zálil Bássá/ y Mosty Stárszy iego Wieszcziarz
rády iemu podawali/ áby takowego niešťczęśliwe-
go zaciągu poniechal/ on iednak vsáiac oney zgrái/
ktora byl z Azyyey/ z Afryki/ y Europy wzruszył/
iáko by to nieomylnie bylo/ pewnych Państw y Kro-
lestw/ Pánem sie y dziedzicem tytułował.

Waffenb
lib. 2.
par. 1.
cap. 1.

*Popis
woyńská
Tureckie
go-
Iac. So-
bieski
ibid.*

Liczyl ten bezdenny w chciwości Pogánin/ przy-
popisie pierwszym ná te expedyeya/ pogłowia woy-
ská swego siedmićróć sto tysięcy/ z wielkim bárzo
tlumem Wielbládown/ stoniow y Múlow/ y te trzo-
de zagnawšy ná pogranicze vkráyne y Włostkie/ y
nád brzegámi Dniestrowemi/ wespól z Tátárská
horda Dziám begiereiá/ Chocímia blisko/ tryumph
w głowie v siebie vprzedžiony czyniac/ iáko śnie-
giem w iednym dniu/ namiotow wielościá zásypal/
áby śnac śmiešnieyša fortuny igráškę przez to wy-
stáwil. A nie mogli sie ten Pogánin z chciwości szá-
loney/ w słabości swoiey porozumiec/ lubo wido-
cznie vprzedžaly sromotne wtarczki z nášymy/ iá-
ko teź y iego zamysł okolo Kámiencá Podolstiego
z Kásowá-

złásowány. Tey bowiem fortece/ gdy chciał swo-
ia osoba dostać/ miałac woyską ná kilkadziesiąt ty-
sięcy/ y już z pewna otucha przystąpiwszy sie pod
nie/ obaczy niespodziewána od Boga samego zosta-
wiona obrone/ y ták zawstydzony rzeźnie/ niechay-
że tey fortece sam Bog dobywa.

Piaſcecki
A. 162 i.

Aleć odtąd y WŁADYSŁAWOWI wiekopomnemi
lány/ będzie sława kwitnelá / gdy ábowiem już po-
dziesiąci bitwách niesfortunnych z Hetmánami ná-
szymi/ ták przed przyiázdem WŁADYSŁAWOWYM do
obozu / iáko y przy bytności iego/ wtestmiony był
Osman pyśny w nádziei plonney/ ostatniego szczę-
ścia wšytká síla pokusić wymyślił/ ná ten czas gdy
zemdlony choroba náš Obróncá WŁADYSŁAW pod
Namiotem/ z kilka regimentow zdrowia iego pil-
nującymi zostawał. O dziwna w niepoietey ni-
gdy skrytości spráwa! ácz leżacemu ná lożu prá-
wie/ Bog wiktorya z Pogániná oddáie.

Zwycię-
stwo iego
pod Choći-
mem.

Wymártey bowiem síle Janczárów (náđ
zwyczaj ich vzbroyonych) pieszych w dzień s.
Wencestáwa/ gdy już Lisowskich Zaporożánów
obroná dluzey trzymać nie zdolywála; gdy y po-
bližsze pošílki Rusinowskiego náđwatłone/ tymże
impetem byly. Czterstwiále duchy ná ták owy pro-
spekt/ z nayglebszych wnetrzności plomieniem wy-
nikác w WŁADYSŁAWIE zdály sie/ ábowiem zépomniá
wšy Náiestatu y zdrowia własnego (lubo tuž
wedle bołu iego/ zchorzálemu zoldatowi kula
dzielna

Iacob.
Sobieski
lib. 3.

Idem
ibidem.

*Niebespie
czeństwo
jego.*

Dzielna głowe odtraciła) na ostateczny posiłek w
stepu iacym/ tam prawie/ gdzie sam Mars w opale
ziął przybiega/ aby nadzieie zwatłona w szczęście
odmienił. A zata ochotna chybkoscia iego/ na
tychmiast widzieć było/ (a Pan Bog szczęście da-
rzył/ y przyczyna tegoż Swierogo) iż tam gdzie
zwycięzonych w wieczna niewola zwycięstwo przy-
muszało/ opacznie oraz zmienila dzielnosc WŁADY-
SLAWA. Bo ci bez nadzieie bedacy tryumph w rekach
swoich otrzymali/ czym wszytkę butnosc Poganska
w hanbe sromotna/ y watle zkolorizowane nadzie-
ie/ na wieczny posmiech swiatau wszytkiemu zostal-
wil. Kon ktory wysokolotney butnoscii/ nigdy do
zadney pokory nie sklaniał/ widzac tak wiele gawe-
dzi swoiey pobitey: po szesciudziesiat dzial y wiecey
daremne nieprzesztayne strzelania / na ktorych wy-
strzelenie/ ziemia w gleb wstepowac sie zdala: y Ka-
rakaszego Basze zabitego/ zmilknawszy z zatrwoze-
nia/ az possepney twarzzy krew do serca zpedziwszy/
mroznym oziebnieniem scisnionych zrenic/ obfite
ly tamze wyrzuca.

Waffenb
Par. I.
lib. II.
cap. I.

Stan.
Lubien.
in Orat.
Sig. III.

Twar-
dowski
in legat.
Zbara:

Ekwialy mu snac glebofo w pamieci sluby
zmienione/ y plac iuz wymierzony na fabryke Me-
cetu niezboznosci/ (w ktorym z dziesiecin Polskich/
wiecznych pochodni swiatlo pamiatka wiekuista
tryumphow iego zostawac mialo) przez skutek for-
tuny/ w obietnicach zruinowany. Cisnal go snac y
wstydnemniej dotkliwie/ gdy omylno wspaczne
mysli

myśli vmyśtu chępliwego/ w pierwszey síle y śmiałości/ niedoleżne z przymusu boiaźni vzinawał w sobie/ á tym bárziej/ że nie omoczywszy rękę we krwi Chrześcíanstkiey/ zwyciestwo nádzieia pożarte/ poniewolnie wyzionac od siebie musiał/ zostawwszy Koronę y Chrześcíanstwo wszytko w spokoieniu. A tak groźliwych światu wszytkiemu Pogánow/ ieden Bog/ ieden dzień/ ieden WŁADYSŁAW postromił. Wierz potomności następniaca/ wierz ż lubo brzydki/ iednak iásny dowód masz dzielności iego/ sześćdziesiąt tysięcy ná polách Chocímstkich trupow Pogánstkich zostawionych/ tyle ábo wiecey od niezdrowego powietrza w drodze zámártych.

Waffenb

lib. 11.

Par. 1.

Piaſecky

A. 1621.

Godna záprawde wiecznością od niepámieci oswobodzić/ Walecznego Krolá ráczey/ á nie Krolewicá odpowiedź/ niektórym w tymże czasie/ ktorezy strozeiace co raz bárziej widzac niewczasy/ czeſte do WŁADYSŁAWA wnosili próſby/ áby dla chorob zaráźliwych/ ktore sie w obozie wszczynály/ zdrowia ná dálſze czasy ochraniaiac/ do poblizszego Miasta pozwolil ná czas krotki/ y dla wczasu w chorobie lepszego wystapic; á on ná perſwazye tákowe/ nie respektuiac ná zdrowie własne/ odpowiedział: Nie przystoyna to Synowi miluiacemu prawdziwie Oyczyzne uczynic. Szczęśliwa Matko/ ktora zácheć mozesz sercá Synow/ ná tak nieodmienna y wysoka postuge/ áby tym/ nád stodycze wſelakie śmierć ocukrowána byla. Zazdrościć ci świat

Odpow-

iedz ślá

chetna

Władysłá

wá.

Waffenb
par. 1.
lib. 2.

wszystek tey prerogatywy musi. Strachem abo-
wiem zdiety m Narodom wszystkim w Chrześcian-
stwie/ nie inna wrosta była/ tylko iż ta Hydra ty-
śiacnośc głowna/ przemogły siłe twoje pożyć-
ich miała/ gdybys sie za fortuny życzliwości z ręki
Bostiey/ tym Synem/ iako Herkulesem zastonic by-
ła nie miała.

Ten
dzień
święca w
Kościelie
świętym.

Dostć to niechay potomności na wzgárde
Otomanow zostacie/ że dotad miedzy tymi Bissur-
máncami przeklectwo przeraźliwsze y stráśniwsze
nie jest/ iako gdy ktory z nich Chocimsta porażka/
drugiego przeklina. Jako zaś pożyteczna tá wiktorya
Władysława światu Chrześciańskiemu była/
dzien tego zwycięstwa/ ktory jest dziesiąty Pázdzier-
niká/ świecić náznaczony w Kościelie świętym od
Nawyższego Pásterzá Grzegorzá XIII. Papieżá/
á potym od następcy iego Urbaná VIII. potwier-
dzony/ wiecznie wyswiadczać będzie. Sa o tym
pisma godnych Cudzoziemskich Pisarzyow/ iż ná
Chrześciaństwo wiekszego przestráchu nigdy nie
uczynił żaden Cesarz Turecki/ iako w ten czas
Osman/ vporczywa ta swoia expedycya. Silność
nienawiści iego ztad poymuiemy/ że Bábiloniey
wolal ná ten czas vstapic Persowi/ y z innymi sa-
śiádami wszystkim/ iaki taki pokoy zatrzymać/ aby
tylko te woystá do swoich zawżietych zamyslow
wykonania/ w iednym miejscu mogl byl miec zku-
pione; y Mustáphe Wezyrá/ ktory mu w zamy-
slách

ślach płonnych trochę bezpieczniey otuche omylna Sobieſki
 obiecowal/ nożem z gniewu własnemi rękami vde- lib. I.
 rzyl.

W iąkiey tedy eminencyiey/ imie WŁADYSŁAWVA
 światu wszytkiemu/ szczęśliwy ten tryumph zalecił/
 ſzczuple zciśnioney karcie tey nie podobna wypo-
 wiedzieć. Dość licho dotkne; że iako lasy dźwięk Kocha-
 czynia od wolnych wiatrow wzruſſone/ tak cichym nowſki
 weſtchnieniem radość wszytkich ſerdeczna przeni- in Hie-
 kając/ dalsza otuche o ſzczęściu iego wrożyła. Już rof. Hiſt.
 też y fortuna odtąd iśnieyſzey podobnoſci na Kon- Radość z
 tencece wszytkich nie rozumiała/ nad obecnoſć ie- tey wygrá-
 go. Wiec żeby cheć iego do piękney ſlawy/ z ziem ney na
 granic Koronnych powabić mogła/ podala mu po- wſzytkim
 nete godnoſć ſercowładnych dowcipow/ wielkich ſwiećcie.
 zwycięzcow odważne dziełnoſci: ćwiczenia nie-
 poſciglych wynalazkow: w municyách woiennych
 fabryki cudotworne; y aby oraz przez tych Kon-
 uerſacya y ſpolnoſć/ rownie ſie w tych Cnotách za-
 prawiał/ a Oyczyźnie tak dla czasu woyny/ iako y
 pokoju pożytek iaki przyſſarbić mogł/ pięknoſcia
 ſłodziła. A tenże ſpoſob za nayſkutecznieyſzy do prá-
 ktyki w Rzadzie politycznym/ od Rodzica ſwiete-
 Pámieci przez konſens otrzymuie. By twárdyſ to
 wdzięcznoſci węzeł twoy ná lichoſć moie ſ w dále-
 kie obligi żenieſ nieudolnoſci moiey wymowy/
 ztrzymay proſbę ſ lecz ponieważ mie wymowionym
 mieć niechceſ/ inaczey zacząć o tey wyprawie w
 C

Wież-
dza do Cu
dzych
krain.

Waffenb
par. I.
lib. 5.
A. 1624
17. Maj.

kracie Cudze W^{LADYSLAWVA} nie moze/ tylko/ iż ten
fawor Rodzicá swego szczęśliwością/ y nád pomy-
ślnie pociechy ścácowal sobie. Bo tamże w Wár-
sawie záraz Synowstkiey dosyc czyniac powinno-
ści/ Najásnieyszych Rodzicow y Bráciey miłość zte-
stniona w żalu/ miłym pożegnáním zostáwnie/ y
obiecáne wotá ofiarowawszy Márcé Bożey przy
obrázie Czeszochowstkim/ w Nysie Károlá Arcy-
Kiaże Słaskie/ dosć fortunnie; pierwey widziá-
ny/ niż spodziewány náwiedzá.

Poiázdu dálszego/ śnadź kredens sławá z mi-
łościá ná sie przyieli/ wbiegáiac przodkiem/ áby
grácye w wdzięczności/ checi w ochote/ ludzkość
w powolności gotowymi/ ták ná Dworách Cesar-
stkich/ Krolewstkich/ Arcykiażecyich/ iáko y innych
Potentatow/ ná przywitánie iego czekály. Y nie
ináczey stárania swoje weryfikowály / káždy bo-
wiem w myślách swoich wielkie nádziecie gotowal/
y rózne pociechy obiecowali sobie róžni Dynásto-
wie. Wbiegal káždy checi iego ieden przed drugim/
bo śnadź zwycięzał wšytkich sercá / wyrok niebie-
stkiego zdánia 4 w Cesarstkiey potkrewności vFERDY-
NANDA II. gdy y słowá ná opowiedzenie ludzkości
y serdecznych rádości niedostáteczne zdály sie/ żrze-
nicámi zámożonemi/ w kropłách lez obfitych/ gleb-
še skrytości sercá wyrażáli. Już tam y wesolostíá
róžnych koncertow słodkoplýnney muzyki przyto-
mność iego raczyli/ inż y w potátemnych stárbni-
cách de-

Idem.

W Wie-
dniu v
Ferd. Ce-
sárzá.

cách delectować oczy y zmysły/ iáko nowościá iáko
y wybornościá wolno iemu bylo. Owo zgolá
wsytkie pieśczoty zebrane z swiátá/ iáko w iednym
fragu ná Dworze Szwágrá swego FERDYNANDA II.
widział WŁADYSŁAWV ná vkontentowanie swoje.
Náwet przyległe Cesárstwu miásta podárunkámi
wspániálszymi śácowali sobie/ zlineámentow po-
stáwe wykonterfetowána / nádgradzáiac iáko by
nieszczéście / że przytomnego widzieć śzczéście im
záyżrzálo.

Jeżeliż ták sławá iego wiele moglá/ á ktoż by
był przytomności iego/ śzczéścia tego zábraniał/ á
by sie był niemiał mieć żyć z pełnego sercá/ do vsť
wypływáiąca stódkościá y wdzięcznościá. Smie-
le rzeké/ ná rámionách rączey wsytkich ochota po-
stepuácego/ ániżeli poicżdżáiącego widzieć bylo; y *W Miá-
stách Nie-
mieckich
rádóść zá
iego przy-
iázdem.*
nie ták niewytrzymánym śturmem Miásta/ Zam-
ki/ y fortece niewolic sie dádzá / iáko iego sławá
przymuśzone z dobrej woli ánimuśse wsytkich mu-
siáły. To dzwiekiem ogromnym zdział rádóść
oglašáiac/ y z wesolými glosámi / z miást gromá-
dnými huscámi wybiegáiac/ iáko w Kolnie/ w Ju-
liáku/ w Aquisgranie/ w Bácharze Geldrey/ w
Norymberku/ w Auspurku / y innych sławnych
Niemieckich Miástách iemu wyrzadzáli. To ná-
Idem.
koniec vraczeniem obstuáiacych dostátkow częstu-
iac/ iáko tego doznał w wielkiey ochocie/ od Ná-
similianá Elektora Báwárskiego w Monáchu;

także w Salsburku od Arcybiskupa Moguncckiego Elektora; także w Boppardzie od Arcybiskupa Trewirenckiego; w Bonnii od Elektora y Arcybiskupa Kolenckiego/ y tamże przez listy y Komisarze/ od Wolfanga Gwilhelma Neoburskiego/ Julii/ y Kluiy/ Książecią/ y innych wielu.

Także w Niderlandzie.

Idem.

Równie miłość ku Władysławowi y w Belgium samym/ światą wszytkiego piękności y nauk celnieyszych Miałostacie/ mogła; bo jeżeli nie różne honory od tych/ iakie miał w Cesarstwie Monarchii/ tedy życzyłby/ aniżeli podobno od wszytkiej Europy widzieć mogł. Koniekturą namnieyszą tey weneracyey/ miejsce na pieć mil / ktore rąchuią z Louanium do Bruxel/ tak za przejazdem ięgo ludne było/ że rączy targowiskiem zágeszczonym z ludzi popzedzaiacych/ wyscigaiacych / miiaacych/ oczekiwaiacych/ nazwać słusniey przynaležalo/ aniżeli polem rozprzestrzenionym.

Także w Hispáńskich Pánstwach.

Ferd. de Maerslaer. li. 2

Y Klary Eugeniey

Jakiey Magnificencyey y Klará Eugenia/ Infántá Hispáńskiego Krolestwa/ potrewna ięgo/ przy przywitaniu záżyła/ wiecznościá przykład potomności zostaie/ iakiego traktamentu záżyć/ ná wraczenie Krolá ábo Monárchy iakiego naywalecznieyszego / ktorykolwiek z Monárchow bedzie miał. Pamięć tey láski tym terminuie/ (opuszczaiac wiele innych honorow) iż wrzedy wysókie y wáłáncye Monárchiey Hispáńskiej/ według zdánia swęgo / áby nieznaíomym nieznaíomy konfessowal.

rował; także więznie podług woli y w podobania
 swego aby w wolniał/ całe iemu poddała pod wła-
 dza była. A samże Hetman wielkiej Potegi Hi-
 szpańskiej/ Ambroży Spinolá/ maż nieporówna-
 ny/ w obozie pod Breda/ iáko prezencya WŁADY-
 ŚLAWA wielce poważał sobie/ niech tylko ten znał
 áffektu iego będzie/ że społobiednego posiedzenia z
 WŁADYSŁAWEM/ niegodnym sie bydz osadził/ w stu-
 ge sobie tylko do stolu za szczęście przypisuiac/ iá-
 koż nie ináčey uczynił. Nie wstydał sie tak wielki
 Hetman/ y biegły dosyć w rostronności y w dziel-
 ności wojenney / WŁADYSŁAWA dzielnieyszym ro-
 zumieć. Gdy bowiem tylko z powieści swego ie-
 dnego żołnierza wstyszał zdanie Krolewica/ przy-
 oglądowaniu municyey obozowych / iż dobrzeby
 Kástel ná pewnym miejscu wystáwić / tegoż dnia
 ná tymże miejscu gdzie Krolewic rozumiał/ podo-
 bnieyszy nád wszytkie wygotowano/ pod imieniem
 Fortecá dell Principe di Polonia. Jákoż skutek to

*W obozie
Hiszpań-
skim.*

*Waffenb
par. 1.
lib. 3.*

poказal/ że nie daremna rada iego była/ gdyż for-
 tunna Spinoli/ á miástu nieprzyacielskiemu bárzo
 škodliwa/ wszytek świat te fortyfikacya slawil.

*P. Olzce
włki S.I.
in Orat.
Coron.
Vlad. IV*

Alle obroćmy y do Włostkich kráiw oczy/ á
 obaczymy/ że godnieyszey w nas poddanych swo-
 ich/ będąc Krolem y Pánem nászym / nie vznałby
 był checi/ y posánowania/ iákich od Potentatow
 kráiu támtiecznego/ y Miast/ iáko też y od Nawyż-
 szego Pásterzá VRBANA VIII. Papieżá doznał.

*Także we
Włostkiew
ziemi.*

Swiádo

Świádkiem ten áffekt wyciśniony ná Pápiérze/
niechay wieczności wyswiadcza/ iákíey byl powa-
gi y reputácyiey sława sáma/ lub bez prezencyiey w
wsytkiego swiáta.

VPODOBANY W CHRYSSTVSIE SYN V NASZ.

Zdrowia y Apostolskie Błogosławieństwo.

List od Vr

baná VIII

áby przy-

iechat ná

Iubileus.

TA Oyczyzná ludzkiego rodzáiu, która wielekroć *uzbroio-*
wanych zwycięzców Krolestw, widziáła *upadáiacych* *u gro-*
tu *Rybitwiego*, gdy iuż czas niemáły *teskliwemi* *otuchami*,
życzy cie sobie przywitać, bliskim teraz przyiádem w ná-
dzici swoiey wielce sie cieszy. Ponieważ tedy náznáczona
Roku Chrześciańskiego, y s. Iubileusá *Vroczyłość* wierzą-
cych *w* *wsytkich*, do Swiatnice Wiáry przywoływa, wdzie-
cznym Niebieskiemu y ludzkiemu *poyrzieniu* *bedzie* *ś* *Kro-*
lewicu *Polski*, który *krolewska* *młodość* *swoie* *iáśnieiacemi*
zwyciestwami *kościolowi* *záleciles*. *Wzburzony* *oraz* *z*
Aquilonu *y* *Wschodniego* *katá*, *tłum* *Turkow* *y* *Tátarow*,
który *w* *wsytkiey* *Europie* *nie* *dawnych* *časow* *potopem* *miał*
bydz. *Rzym* *wie*, *iz* *jest* *Krolewicá* *Polskiego* *dzielnościá*
zniešiony, *y* *przymusony*, *boiáżliwá* *u* *goda*, *y* *spetná* *u* *cie-*
czka *żywot* *odkupowác*. *Z* *ta* *d* *pomyšlic* *možeš*, *iz* *cie* *w*
Miešcie *tym*, *w* *miłości* *w* *wsyscy* *życzliwymi* *głosámi* *czcić*
beda, *gdzie* *mežności* *twoiey* *znáki*, *ktore* *Chrzešciaństwu*
fortecami *stánelý*, *zgodliwymi* *rožnych* *narodow* *głosámi*
wstáwione *sa*. *My* *záś*, *ktorzy* *od* *dawná* *tryumphiacego*
imienia *twego* *sławie* *życzliwymi* *iestesmy*, *Apostolskiey* *mi-*
łości *rámieniem* *przywitamy* *cie* *ozdobo* *Pułnocnego* *kráiu*,
y *Wiáry* *obrono*. *Wiedz* *tedy* *že* *wysokie* *przyiádem* *two-*
im, Pá-

im, Pasterckiey miłości pociechy sprawiś, które zapewne widzicieć będzieś, iako wielce poważamy te Xiazetá, którzy Pogáńska niezbożność gubia, niebieskie krolestwo ná ziemi pomnázaiac. Mysl náśse dostáteczniey wyrazi, kochány Syn Mágálloty, straży náśsey Genáral- Mieysce trzymáiacy, Bárberyná Synowcá náśsego Wuy, y Kárdynalá Magallotego brátá, ktorego nam namilsego do ciebie posyłamy, aby tobie Apostolskie písanie oddaiac, Oycowskie wstęsknienie náśse tobie oznaymil. Ten záś skłonność zwyczajiu náśsego wyraziacym nalepiey będzie rozumiany, gdy wśelakiey powinności, y wślugi sposobámi záchecić będzie mógł, takowego Krolewicá. Ktoremu do nas przyjeżdżaiacemu, szczęśliwego poiaźdu życzymy, y Apostolskiego błogosławieństwa miłościwie pozwalamy. Dano w Rzymie w ś. Piotrá pod pieczęcia R ybitwá. Dnia 28. Páździerniká. Roku 1624. Pasterstwa náśsego Roku Wtorego.

Tám przyiechawszy / iako obecnością swoią ^{WRzy-} contentował wśytkich / słowem powiem / iż nie ^{mie- ra-} moglby był mieć wiekśey Rycerstwá gromády w- ^{dość wiel} kolo siebie / lubby był Orient y Occident wśytek ^{ka z przy-} zwoiował. Widzieć tám bylo zá przyiazdem iego ^{iazdu ie-} ná przepych z innymi wśytkimi ludźkosc Rzymu o ^{go.} pierwoś sie rozpieráiacá. Ubiegal sie każdy pier- wśsym do szczęścia tego / aby sie był nápatrzył iego twárzy do wkontentowania. A iezeli to rzecz ro- wna ? tedy rzecz moze / iż podobnieyśey wesolości w Rzymie żaden Monárchá Rzymśki tryumphem swoim nie sprawil / iako swym przyiazdem náś

P. Olfze
włki S.I.
in Orat.
Coron.
Vlad.IV
Ociec ś.
bankietu-
ie Włady-
stawá.

Władysław Brolewic/ pod ten czas Polští y
Szwedzki. W Kuryiey Papieżkiey/ ten tryb posta-
nowania zachowano; przy potrawách ná publi-
cznym bankiecie/ od wymyslow wynalezionych/
Historya wszytkiey tey Ekspedycyiey z Osmanem
wierszem gládkim/ przy krotofilney muzyce/ przez
Janá Czámpolá/ Sekretarzá y Kámeryerá Pa-
pieżkiego/ złożona spiewano/ y nie ináčzey traktá-
mentu y ochoty tey rozumieć mamy/ tylko męstwa
iego wizerunki żywe/ y głosne o fortunie szczęśli-
wey v swiátá/ y ánimusku wspaniałego iezyki mó-
wiace. A sam zaś Ociec swiety/ ludzkość tymi
znákami Hieroglifkował.

Waffenb
lib. 3.
par. 1.
cap. 2.
S. Wero-
niki ve-
lum w re-
kach nośi,
y ludziom
błogosła-
wi.

Miedzy wiela znákomitych honorow / ten
oświadczył pierwszy / iż nád wszytkich Monár-
chow swiátá wieku támtiecznego/ poważał go so-
bie/ bo tak kontrowertuiacych Kárdynalow; ie-
żeli ma byđz KARLOVVI V. Cesarzowi przyro-
wnány w tym/ áby mógł welum ś. Weroniki w re-
kách swoich iáko y on trzymać z vpoкої. WŁADY-
SLAW nie tylko Károlowi V. ále y tym, ktorzyby trzydzie-
stu wygránych bitew byli zwycięzcami, zrowna.

Ceremoniey zwyczáyność dawna/ przy po-
święcániu mieczá y Mitry odmiemil/ ná znák fa-
woru niepospolitego: sam potym reka własna ná
znák rzetelney y szczegulney láski/ iákiey żaden áni z
powinnych/ áni z Monárchow przedtym nie do-
znawał/ do bołu iego miecz przypasał/ samże mu
Mitro

Mitre ná głowe włożył. Málo ná tym rozumie-
iac/ ciálami śś. Primusa y Szczęsnego/ w których
dzień wrodził sie/ ochotnie wdárował / y wielkimi
błogostawienstwy/ Dycowstím áffektem vraczył.

W Parágon z innymi rozumieiac sie y We-
neckie Páństwo zostáwione/ celowác sie teź przeto *W Wene-*
w ludzkósci/ iezeli nie zrownác z innymi (rzekłbyś *cyey*
Czytelniku) iż vsilowáło. Widzieć tam było ku *wdzię-*
częci WŁADYSŁAWA nášzego/ morstie żegluiacych *cznym*
vćiechy/ o dáńk slawy rozpieráiacie sie ; krotofil- *bárzo go-*
nych komedyántow/ kóstowno bogáte wysmieni- *ściem.*
tości/ chybka skłádnoscia/ mágnificencya WŁA-
DYSŁAWVA reprezentuiace. Dostátek nieprzebrá-
ny hándluiacych przemyslow/ pomysleniu y woli
iego choldniacy. Niewysperowány przemysł prá-
cowitego robotniká / nie czym innym zabáwiony
zdał sie bydz/ tylko iáko Władysławá delectowác
künstámi/ zádziwić cudností / rozśmieszyć nie-
zwyczajnością.

Wiec tákowey splendece honoru iego/ zátaio-
ne bydz promyszczi nie mogly/ przed dáłszymi po-
roznych krolestwach/ y dla tegoż znošić onych iá-
sność zazdrošciwym okiem/ y nienawisnym sercem
tylko z pohánbieniem swoim nie podobna bylá.
Polška záš Koroná tym gorétše vřestńienia/ bez
przytomności iego w skrytym westchnieniu zátrzy-
mawáá/ im wielše/ czci/ honory/ eminentcye po-
mnažáły wyroki fortuny/ ztađ boiáźni/ troški/ áby

w oczekiwaniu odwłoki niewdzięczney szczęście daley nie zaciagnęło. A słusnież światnych kleynotow/ ażas promień serce na wylot nie zraniaż powab to łakomy/ przyacióły mało wierne czyni; gluchym vchem cudze modlitwy tam przyimua/ gózie na swoy vżytek wstrzymać co pięknego pragnie serce.

Tey miłości władne/ bo z pierśi głołich wy-
padające płomienie v Władystawá były/ zágrzały
bowiem takowe wotá/ y odlegle iego wnetrzności/
y iáko gdy chuc myśliwa łogo/ ná ieden głos skom-
liwy/ w głołkie knieie pedzi/ tak y iego checi vty-
skliwe glosy Korony Polstkiey/ w zapedách przyda-
wały pretkości do powrotu/ áby y zdrowie Naiá-
śnieyszych Rodzicow / wespól z Naiásnieyszymi
Krolewicami/ á brácia swoia/ mile ogladał; y zie-
leniejące z Lauru Korony/ z Tryumphow Szwedz-
kich/ od szczęścia sobie zátrzymáne otrzymał.

Okázya bowiem do niecheći przeciwno Wy-
czyznie nášey/ y podniesienia broni/ záwziawşy
przyrodnie z Oycá swego Károlá Sudermánstie-
go Kiazeciá/ á Krolá (wykretnym obyczáiem)
Szwedzkiego/ Gustaw Adolph; także iz y listy ie-
go falszu zbyt pelne/ w Ryntu Wársáwskim/ z
rozkazania Senatu Polstkiego spalono; pomsty
był chciwy. Ale przez to ponowienie wojny/ tylko
tryumph szczęśliwemu Władystawowi gotował/
bo lubo ten zpráktýkowawşy pobjezne Báltýckie-
go mo-

Simoni-
des.

Powraca
sie do Pol-
ski.

Przyczy-
ná wojny
z Gusta-
wem.

Piafecki
A. 1625.

go morzá/ miásta/ y Xiazetá/ nieogłoszenie przez
 tychże/ inż w Pruskie włości byl zprowadzony/ Waffenb
 in Floro
 przywłaszczając sobie nie tak bronia/ iáko sawory- Germā.
 de Bell.
 zántow zdrádlivych poddaniem miásta y Zamki; Suct.
 zá szczęściem iednáť Władysława nášego/ bázro
 pretko ztlumiony ten zapal chciwósci nierządney
 wczul w sobie Gustaw.

Y lubo to nie powolne checi Rad Koronnych St. Lu-
 bienski
 do tey woyny byly; y Wodzow Heretyckich czę- in Orat.
 stokroc w obozie zdráde slákowano / ktorych y contra
 ospaloscia wiele sie opuśczało / zbity iednáť pod Iulium
 Hámerszynem wszytek oboz iego / Choragwi w Bellum.
 tymże czásie żołnierskich wiecey náđ trzydziési Expedy-
 cya prze-
 odebránych. Stefeli y Teifel Obersterowie do czwkoGu-
 więzienia zábráni/ y w tryumphia swietey Pámie- stawowi
 ci ZYGMVNTOVVI III. przyprowadzeni. Gu- szczęśli-
 staw sam pod Nowem od pierwszego assáltu ode- wa.
 gnány/ tak stromotnie/ iż ledwie sam przez Wisle
 pláwiac sie vszedl; támże pod Dirschawa kula w
 potyczce zráżony. Pod Marieburkiem żołnierz
 iego zniešiony. Baudys y inni Generalowie po- Zwycię-
 stwa náđ
 chwyćáni/ przy ktorych ná pultora tysiacá żołnie- Gusta-
 rzá pobito. Náostátek pod Grudziadzem/ y sam wem.
 do tey boiáźni przymusšony/ gdy mu inż w wcieczke
 oboz rozplóšono/ katami wkrzywác sie; y dla otrzy-
 mánia lástki/ zniešć pretexty niestłusne woyny po-
 nomioney/ glos chwálby w szczebetliwey gebie ści-
 snawšy/ z vpořorzeniem miłosierdzia rad nie rad
 musiał zebrać.

Hero-
dot. I. I.

*Iego Mą-
ieftat y po
wagá w
wysokim
wsytkich
pośánowá
niu była.*

Piśa to o Krolu pierwszym Sárdyiey Meles
názwanym/ iákoby po mieście syná nośac/ miastá
pewnego od nieprzyiaciela obronił. Namnieyſzy
to iednák fawor od ſzczęścia w Párágonie z
W L A D Y S L A W O V V Y M ſzczęściem/ bo ten nie miá-
ſtá iednego/ ále Oyczyzny nieprzyiacielow/ y ſwiá-
tá wſytkiego obrońca zoſtawal. Wiecey y for-
tunney nád innych pierwſzych Tryumphatorow
dáleko/ ktorzy byli Ceſarzami/ Krolami/ y wielki-
mi Monárchami/ bo W L A D Y S L A W bedac Kro-
lewicem Polſkim y Szwedzkim/ częſtokróć ſama
tylko wſpániałościá ſlawy/ w boiáźni ſilniey/ niź
ktory z nich mieczem przeſtraſzal/ y do pokłonu ni-
ſkiego przymuſzal. Jákoż y on tym tryumphem
známienitym pokazał to/ że oraz rozne o cnych
Polakách iezyki y opáczne mniemania / po niekto-
rych Mársá Inſlantſkiego y Pruſkiego Párocy-
zmách/ gdy nas iedni w dziele Rycerſkim gnuſny-
mi/ y oſtábiałymi/ inni bącznieyſzy niefortunnymi
názywáli/ wygrána ta potlumil / á co dzielność
Polſka może przy ſzczęściu Władyſławowym/ iáko
ná iáſnieiacym plácu/ ſwiátu wſytkiemu pokazał.

Wiec iuż pod ten czas nie máiac ſzczęście wi-
docnieyſzych podobności nád Oyczyzne właſna/
áby iáſniey y doſkonaley glos zdánia ſwiátá/ o
prerogáttywách Władyſławowey ſlawy ſłyſzec by-
ło/ wyſtáwia go między Kándydatami/ celuiacego
przyzwyczáieniem/ między wolnymi glosami y po-
ſteplámi :

stepkami: zasłużonego wierna y chwalebna ży- Ex Orat.
 gliwością/ między sóworyzniającymi: obfitującego sub tem
 prawdziwa odwaga y szczerą/ przed osiarcującymi. pº Elect.
 W takowey ordynacyey/ y Boska pomoc skute- Firley
 czniey Władysławowemu szczęściu pobłogosławi- Episc.
 ła. Serca bowiem rozgrzane płomieniem Duchá Præmiss.
 świętego/ iednostáynie (z wielkim cudem) niosa Między
 głosy wszyscy za iego náchnieniem. O cudowna Kandyda
 náder spráwo! Myśli rowne w ánimusie/ y miey- tami ná
 sca tak wysokie podobne osiádać/ w Naiásmiey- krolestwa
 szych Krolewicách Bráciey iego. Kázimierz/ Jan Polskie,
 Woyciech/ Károl/ y Alexánder vstepuia iemu z Piaśceki
 dobrej woli y miłości tego honoru. A nawiekszych A, 1632.
 Náiestatow/ (iáko Rzymstiego Náiestatu Wład- Przyczy-
 ce/ także Nawayzszego Pásterzá VRBANA VIII. ná zá
 y Cesárzá Rzymstiego FERDYNANDA II. y Sy- nim do
 náiego FERDYNANDA III. Krolá Węgierstie- Senatu
 go) tu wielmożności iego skłonione/ stáránia też Polskiego
 o wywyższeniu osoby vsilniace byly/ áby ná Thro-
 nie Polstiey Monárchiey Krolował. Życząc
 Rzeczypospolitey y obiecuiac/ iż nikt sposobniey-
 sy/ cokolwiek do zátrzymánia oncy należy/ iáko
 praw/ swobod/ y rzádu dobrego: do rozmnożenia
 sławy/ y vszczuplonych przeciwnymi rózami grá-
 nic: do podźwignienia prerogátyw wolności/ y
 przyczynienia: Narody podbite/ miásty doby-
 temi / woyna y pókojem sáfowác; tylko
 W LADYSŁAWV.

Piaſeckie
A. 1632.

Nomina-
cya iego
ná Krole-
ſtvo Pol-
skie.

U przetoż według tego głoſu/ tak wielu iedno-
ſtáynego/ wſzytká Rzeczpoſpolita Polſka iedno-
ſtáynie / pod Namiotámi według zwyczáiu przy
Wárſzawie/ między Wola y Powoſtkámi/ Jáśnie
Przewielebnemu ſwietey Pámieci Prymaſowi/ Je^o
Mci X. Janowi Wazykowski/ Arcybiskupowi Gnie-
znińſkiemu/ Kroleſm Polſkim/ y Wielkim Kíaze-
ciem Litewſkim nominowác/ W LADYSLAWA IV.
Dziedzicznego Krolá Szwedzkiego/ y obránego
Wielkiego Kíazeciá Moskiewſkiego/ zezwaláia. Dá-
iac przez to rozumieć wieczności/ iż takiego Mo-
nárchy nie inny plác/ takiego plácu nie inny Mo-
nárchá potrzebował.

Cnoty ie-
go wielka
nádzieia
ſzczęſcia
były.

Stánał tam ná ten czas Władyſław żywym
zwierciádem dawnego meſtwá Sármacyciey/ y
iuz cołowiek przeszlych wieków w zápruſſonym
kále/ grzeſć niepámieć ſláwie Polſkiey prágnelá/ to
Władyſław widocznie/ iáko ná iednym konterfe-
cie ſwoiemi Cnotámi odnowił. Wſzytká nádzieia
bylá wſzytkich/ ſzczęſliwych lat w złotym wieku zá-
pánowania iego záżywác. Juz y odtad ſmutki w
záłoſnych ſercách/ z ſmierci Z Y G M V N T A III.
zniienagláníſzczáły/ bo rádoſć życiſliwe krzyki mie-
dzy poſpolſtwem mnożac/ ná wierzech przez iezyki/
iáko przez Kánaly obſite / weſele zwinſzowaniem
wylewála.

Zyciſliwoſci otuchy ſpráwily to/ iż nie rozu-
miał żaden/ ktoby lepiey tak zacne przodków dzieła
zátrzy-

zatrzymać: kto ich sławy pozostałe pamięci ostro-
 żniey piastować: kto z miłością w sercach wol-
 nych pieczęzenney obchodzić się będzie umiał; nad
 tego/ który y dzieł/ y sławy/ y miłości własnym
 dziejczicem zostawał. Kto zdanie wszytkich było/ iż
 WŁADYSŁAW Jągelow potomek/ Jągelowych
 Cnot/ żywym obrazem iásnieć będzie. Po WŁA-
 DYSŁAWIE IAGELE I. religia/ y rostopnośćcia.
 Po drugim WŁADYSŁAWIE, za część Boska/ żar-
 zliwośćcia: Po Kázimierzu choynośćcia. Po Albrá-
 chcie/ y Alexándrze wspaniałostícia: po ZYGMUNCIE
 Rodzicu swoim/ mądroostícia/ pobożnośćcia/ lástká-
 wostícia. Ktátwo było tak bezpiecznie túsyc/ bo go
 znála Dycyzná Synem/ znála go inż y Dycem/
 wielkie stany spolnym brátem/ Rycerstwo spolzot-
 nierzem/ Kiestwá czuynym Gubernátorem/ y o-
 brońca żarżliwym/ stany wszelákie w potrzebách
 rozżnych/ lástkáwym Pánem. Dzielność też/ od-
 wage zdrowia y dostátkow/ Moskiewska/ Wolo-
 ska/ Pruska expedycye zálecały. Woyskowi sámi
 mowili o sobie/ widział oczymá swymi ten Pan
 moie wierność/ czulość/ dárstwość/ y mestwo/ wi-
 dział niebezpieczeństwo/ odwage zdrowia/ y żywo-
 tá wzgárdę/ nádzicia iż wdzięczen tego będzie.

Wielkaby tu Hystorya bydz musiałá/ gdyby
 prac tego/ y mądroostí wysokiey dotknąć nieudol-
 ność moia moglá/ iáko ná on czas okolo iedności/
 y wypośaianiu áffektow rozroznionych/ wważnie

Prace ie-
go wiel-
kie w v-
spakáá-
niu áffe-
ktow ro-
żnych.

postępował sobie/ iáko y szczęściem wysoko ánimusz-
sze wyniesione/ y ciekáwoscia przenikáiace dowci-
py/ gládko z pókoiem w miłości kontentowác w-
miał/ co z wielkim cudem pod taki czas wPolszcze
Niáko lubo vpominkámi/ lub zyczliwym Pánstkim
áffektem swoim/ zábiegáiac škodliwym niezna-
skom/ z checi vprzeymey on plomień záwziety ro-
żności gásił/ ták doskonále/ że zdála sie Koroná/
odtad iedney woli/ iedney wiary/ iedney zgotá my-
śli Synow piástowác.

Przyznawali mu to/ y nieprzyiaciele sámi iego/
chwalac w nim doskonálosć cnot/ ktore byly pro-
żne od chciwey nieprzyystoyności/ škromnosć pie-
kna/ y sposobnosć do rzadu y Krolewskich spraw.
Czulosc wielka/ ktora jest nieprzyiazna zbytkom-
Moc y władze ludzkości/ y sláchetnosći iego/ kto-
ra sie znacznym strumieniem/ z dawnego zródla
Przodkow s. Pámieci plynac/ w nim gromádzila.
Nikt zgotá z nieprzyiaznych nie byl/ áby od glán-
su slawy przymrużyć nienawisney zrenice niemial.

Waffenb
lib. 1.
par. 2.

Koroná-
eya.

Wiec y przy Koronácyey w Ceremoniách swo-
ich (á te byly táiemnice do wspaniálego rzadu y
spráwiedliwosci) wysoce ozdobney / przez tegoż
Jásnie Przewielebnego Primásá/ Roku 1633.
Dniá 6. Lutego w Krákovie odpráwioney/ nie
vblizal Bog wszechmogacy láska swoia/ w skutkach
pozwolonych (W LADYSLAWOWI tu ozdobie)
skuteczny m Błogostáwienstwem.

Uásá-

Násamym bowiem zaraz wstępie rządu tak Wielmożnego/ wielkie rozruchy gotowosciami nieprzyjaciół czuwających/ z okazyey śmierci ZYGMUNTA III. zatrudnione nastąpiły. Nieżeli kto-
 ry wiek/ tedy nieomylnie tamteczny/ nie mogli pie- *Po Koro-
 nacyey
 trwogi
 wielkie.*
 kniey doskonałego w cnoty WŁADYSŁAWA ŚWIĄTU wystawić; Kedy ostatnie wszystkich zwatpie-
 nia/ y nieuchroniona potrzeba do obrony/ wiele ponow do zguby pretkim przestráchem/ Koronie w oczách nagłosc pokázuiac/ przynaglály. Tam on nieustrásony w státeczności/ y nieuleknionego ser-
 cá Bohátyr/ ieszcze w kresie nie zamierzone trz-
 dności/ gládko vlátwil/ y burzliwosci nátar czywe lágodnie wypogodził.

Poczúwał sie tam WŁADYSŁAW w swoiey czúlosti y pilności/ nie tak dla czci/ iáko pracy/ w ktoreyby dzielność/ ánimusz wspaniály / mestwo/ káżdemu w Oyczyźnie bylo iáwne. Nie zráziły zamyslu iego pámieci czasow przeszlych/ o trudno-
 ściách przyslych/ iz trzeba bylo nedze podrožne po-
 nosić/ w niebieskim posepie zoczywác/ w málych chátkách ná mrožie mieszkác/ wszytkę powinność Hetmánstká/ y stáranie/ á podczás y stráž odprá-
 wowác. A trudna zdála sie mu nie záżyć tey okáz-
 yiey/ bo záwsze Cnota pierwsze má miejsce/ á tá czegož nie moze przelomác? gdy moze vbłogoslá-
 wic grándece/ y sláchetność wielkich Potentátow. Wystkánie przeto ráczey z checi z szczesciem swoim/
 2
 kn obronie

*Wypra-
 wia sie do
 Moskwy.*

Waffenb
lib. 2.
part. 2.
cap. 1.

*Wielkość
Moskwy.*

Ku obronie y zatrzymaniu tak gwałtowney nawał-
ności nieprzyjacielskiej Moskiewskiej/ gdyż pod ten
czas/ nasilnieysza zdala sie Rzeczypospolitey. Kuz
go od tey checi/ ani przykrowieiacy Syryusz od-
wabić mogli/ (gdyż ta expedycja na zime przypa-
dala) ni głodne kraie/ ni też zgracie wielkość/ kto-
rey liczyli z samey Moskwy Wschodniey/ siedm-
dziesiąt tysięcy/ z Zachodniey trzydziści tysięcy/
z Astracháńskich/ Kázanenskich/ Czeremyskich/ y
nam prawie nigdy niestychanych Narodow/ ro-
wna liczbe. Ani też Sehiná Moskiewskiego Ge-
neralá / sztuczne y chytre pod Smolenskiem/
z siedm dziesiąt tysięcy Moskwy szturmowanie:
ani także przyiażń nie pewna / y groźliwa otuchá
Gustawowá do zemsty; ani żadna nawet przyczyna
nie odstraszyła zawziętey woli y animuszu iego. Lecz
gdy tak nieustrasżony chetni sie w przedsięwzięciu/
aż natychmiast/ (lubo ięszce w małym poczcie
woyska iego stánely/) iakoby wedzidlem nieiakim
boiażnia powściągnac w zamysłach/ sami siebie
nieprzyjaciele musieli/ á nam tym w boiażni po-
cieche ponawiali.

A snadż sam to Władysław ná świecie
otrzymał/ że iednych dni/ y z nieprzyjaciol tych
zwyciestwo pod Arkturem pulnocnym/ y tryum-
phy oraz pod poludniowymi/ w Miescie swie-
tym z slawa wielkopomna miec mu szczęście zdarzy-
ło. Gdy ábowiem posluszeństwo Synowskie/
Oycze

Oycowstiey Stolicy/ VRBANOVVI VIII. Waffenb part. 2.
 iem Cesarzow y Krolow oddawal/ przez Jásnie lib. 2.
 Oświeconego Xiążęcia Jerzego na Ossolinie Ossol-
 lińskiego/ pod tenże czas/ á zgoła tegoż dnia zwy-
 cięstwo w Moskwie/ nád Michálem Federowiczem/ Postußen-
 (ktory byl iáko tul bez dusze) Xiążęciem stwo Sto-
 Moskiewskim otrzymał. Bo dokázal tego WŁA- licy Rzym
 DYSŁAW nász/ że z potega buntownikow/ bez prá- skiey od-
 wá stuśnego zostawal Pánem Moskwy; Y dla te- daie.
 goż/ że zazdrość dla cnot y szczęścia WŁADY- Tryum-
 SŁAWA známienitego/ tak bárzo serce iego ciśnelá/ phuie z
 (ktore áffekty cięższe sobie rozumiał/ á niżeli gwał- Moskwy.
 townie zawieszłone petá z reki Tryumfatora) iuż
 iemu pozwolona láska do powzięcia síly/ y wpámie-
 tania sie przez czternáście lat/ zá pochodnie przy-
 stwieráiacze zdály sie. Już y niecierpliwiey vmyśl
 chciwy władze szerokiey przegrzewał wnetrzności
 iego/ widzac w pomoc przyobiecáne sobie posiłki/
 trzydzieści tysiecy Turkow/ piętnáście tysiecy Tá-
 tárow/ zá wstąpienie pewnych prowincyej okolo Przycz-
ny tey
 morzá Káspiyskiego. Zwycięstwo z niektórych woyny z
 málych miásteček przez Sehiná/ bodźcami byly do Moskwy.
 ochoty omylney/ y iuż wylátywać przedzey/ á nie po-
 stepowác zдал sie/ przypochlebna tegoż stymulácia/
 y Szymoná Wásilewicá Prozorowskiego/ ktorzy
 mu podobienstwy okrásili potege iego/ ktorey byl
 y z Niemiec/ Angliey/ Fráncyiey/ z Niderlandu/ z
 Dániey/ y Szwecyiey záciagnal/ do onych swoich
 Mosk-

Moskalow ták wielu set tysięcy/ iáko by ta/ nie sá-
me Polste/ ále Europe wszytké opánowác y pod-
bić bylo łatwo. Ale to wtáienie stosowáło przey-
srzenie Bostie/ W LADYSLAWOWI tu wiekšey
ozdobie y slawie/ áby z tych ktorzy cnota iego pie-
kności zniewoleni/ moca vpořorzeni/ lástáwoscia
záchowani beda/ o sláchetności swoiey y szczęściu/
wiecey po świecie glosow miał. Jákož y ná pier-
wshey nátarczze nie pošczęścił Bog krzywoprzy-
sięgáiacemu zdraycy/ bo te iego syki dumności/
przez sámo W LADYSLAWOWE szczęście y meštwo
pomieszał. Bóc przyzna mi to káždy/ že nigdy ták
pretko gotowey odsięczy y obrony/ ták snádo nie
miałáby bylá w tym czásie Polsta/ gdyby nie czuy-
nosťia y nie pieczolowániam/ wladnacego Már-
sem y slawa Krolá W LADYSLAWA.

Wznawiały sie bowiem zewnetrzne ozieblo-
ści/ dla pomnieysšoney w skárbie pomocy/ záslužo-
ny żołnierz w zaplácie odwłoki vprzykrzone háń-
bil: ktore to przyczyyny lub wielkie/ osoba swoia
zniost/ y wszytkich kontentowal Władysław/ ták
doskonále/ že namnieysza oporność precz vstapilá/
á ochoty pelne sercá wszytkich byly y žadze ich zá-
grzane do zwyciestwá/ vprzedzátac nádzieia/ sprá-
wil to/ že przy szczęściu iego/ nieprzyziacielskiey síle/
ktora sta tysięcy licžono/ ze dwudziesta tysięcy
Cnych Polakow zdolnymi sie rozumeli. Jákož
nie omylna otuchá y vpewnienie tákowe wszytkich
bylo/

Piaŕcecki
A. 1633.

Szczęście
iego wiel-
kiey magi
było v
wszytkich

było/ bo ani Alexander Wielki/ ani żaden z Monarchow poprzedzonych wieków nie dokazał tego/ aby tak wielka siła/ miała garztkę do posłuszeństwa iako WŁADYSŁAW przymusił/ y w ten sposób Kondycye podawał.

I. Aby przysięgli, iako przez cztery Miesiące, żaden z Kondycye Obozu tego, ni jakim sposobem tak przeciw Krolowi, y Rze Moskiewie czypospolitey Polskiew, po wyszciu z Obozu, wojować nie będą. podać.

II. Oboz wszytek, cale z działami, y wszelakim wojennym rynstunkiem, tak że z orężem pozabudanego żołnierstwa, Boidrow, y iezdnych meżow, kopie y kozackie znaki, Krolowi, aby oddali. Y iesliby ktokolwiek namnieysze rzecz, do Obozu należąca z soba zawział, abo zepsował, taki po znalezieniu, ma bydź ná wsytkim karany, wyiawwszy dwanaście dział, ktore sobie Sehin uprasza.

III. Zbiegowie y spiegowie wszyscy, máia bydź Krolowi lego Mći wydáni, Cudzoziemskim zaś żołnierzom, iako y Moskiewskim, abo mieszkac, abo sie wrocić do swoich pozwala. Poddáni iednak WŁADYSŁAWA Krolá, luboby Moskiewie przysięgli, y z żonami, dziećmi, y dobrem wsytkim máia bydź zostáwieni.

IV. Aby z zwinionemi Choragwiami, z zágaśsonymi lontami, bez bebnow y trąbienia, do mieysca, od WŁADYSŁAWA Krolá náznaczonego wysli, potym swoje znaki Chorazowie, do nog lego Krolewskiew Mći položyli (trzykroć odstepuiac, trzykroć pokłon czyniac,) y tak dlugo czekac, dokad mieniem Krolá lego Mći Xiaże Radziwil, Hetman W. X. Litewskiego, podnieść Choragwi nie káže. Sam

też Mć:

też Michał Borysiewicz Sehin, General Woyská, z Woiewodami, Kniaziami, y Pułkownikami, Rotmistrzami, y innymi Dworzanami, z siadłszy z koni, do nog I. K. M. zebrzac łaski upadac máia, poki im Xiaże Rádziwil wżnieść sie, y wsiac na konie nie każe, y glosem traby lub dzwiekiem bebná, ustapic nie pozwoli. Ná odchodzie nie beda powinni żadney krzywdy poddanym I. K. M. czynic, ale wszytko sprawiedliwie, iako żywność, tak y inne rzeczy placic máia.

Ná takowe zwycięstwo wiecey zatrzymawáło zmysły ná dziwy/niż ná wiare z poyzrenia samego/ á to/ gdy on lud y mnogość tak wielka/ wszytkie te kondycye wypelniáli/ y oboz swoy ze wszytkim triumphuicemu W LADYSLAWOVVI Krolowi oddawáli. W ktorym naprzod oddano działo *ledno-*
oboz od-rozec nazwane/ ktore 70. funtowa kule zelaza wyrzuca (podobienstwo wielkości wważay Czytelniku z takowey wagi) potym *Páfynek* co 50. funtowa kule nosi. *Wilka* o 40. funtach. *Falco Smok* o 30. funtach. *Czár* 24. funtowa. Przytych 29. mnieyszych rozney wielkości. Polnych Dzialek/nowo w *Niderlandzie* zrobionych siedmdziesiat. *Mozdżerzow* siedm/ z ktorych nawielkszy/ kule o 395. funtach wyrzucal/ namnieyszy o 41. funtach/ innych summe rachuiac/ y z tymi co zepsowane byly/ wynosi nád 132. Kul pozostalych dzialnych/ málych y wielkich/ siedm tysiec/ trzy stá/ czterdzieści y szesc. Ognistych granatow/ dwa tysiacá/ trzy stá/ siedm-

siedmdziesiąt y dwa. Prochu Cetnarow tysiąc
 dwieście. Ołowu Cetnarow osm set/ osmdziesiąt
 y siedm. Muszkietow dziesięć tysięcy. Pił iakich
 w woysku Niderlandzkim zażywają cztery tysiące.
 Zbroi/ broni/ szabel/ szyszakow/ na dziesięć tysię-
 cy ludą. Wożow y pągazi innych na kilkćtroc sto
 tysięcy/ podług szacowania. Jakim zaś porząd-
 kiem/ y iako z żalobliwą pompa/ tak wielkie wo-
 ysko czolobitność Zwycięzcy WŁADYSŁAWOWI
 oddawalo/ snadno sie dorozumiec/ iż z gorzkością/
 gdy przy tak ludney gromądzie Cudzozięcow wsze-
 lakich; Musiał tam napierwey on dumny Hetman/
 Michal Borysiewicz Sehin/ z Prozarowskim/ z
 Artemiusem Ismahelem/ y z Kniązem Malosiels-
 skim/ do nog WŁADYSŁAWA wpadac/ przy obe-
 cności Naiásnięszego KAZIMIERZA na ten czas
 Krolewica/ teraz Szwedzkiego Krola. Kiaz-
 cia Kadziwila/ y wielu Senatorow/ y Wodzow
 żołnierskich. Musialy Karol Huberti/ Francus
 rodem/ Pulkownik tak wielu Choragwi Cudzo-
 ziemskich; także Kitti Szot/ y Lesle z wiela bar-
 zo ćwiczonych regimentow/ rowny z drugimi po-
 klon temuż Zwycięzcy oddac. A przetoż pozrza-
 wszy na inne okolicznosci/ niewiem/ iezeli szczęście
 wiecey za Władysławą/ czyli Władysław za szcze-
 ście woiował/ bo nie dosyc/ że tak wysoko tryum-
 phuie w Moskwie nad Moskwa/ ale nad to/ tam-
 że zaraz y z Turkow/ z Moskwy applauzem znamie-

*Kondycye
 nypelnia
 i.e.*

*Tamże
 zaraz y z
 Turkow
 tryum-
 phuie.*

nitym toż odprawuie/ dziękuiac Pánu Bogu/ iż przez dzielność sławney Pámieci/ Jásnie Wielmożnego Stánisláwá Koniecpolskiego Hetmána/ tey wiktoryiey w Wołoszech iemu nád Abázy Bássa wżyczył. Był ten triumph oraz y ze wstydem wielkim Moskwy/ dla tego iż omylna nádżecie od Amurathá Cesárzá Tureckiego/ y lige ich przysiężona w stromote Władysłáw odmienił. Bo Cesarz Turecki/ żadney inney okázyiey nie miał z Polakámi do woyny; poprzysiężony bowiem był dosyć wárownie pókoj w Konstantynopolu Postom Polskim; y Chocímsta expedycya z Sármatámi/ do stromotney śmierci Osmanowi była przyczyna/ (bo go potym dla tego wdawiono) y przeto stráśne wšytkim było imie Polskie; tylko że podobienstwo do zemsty/ spolnie z Moskiewska tak wielka potega/ wšytko ostodżilo iemu było/ y przeto ciężka sie Amurathowi zdála/ dotrzymać wiary po kilkákroć przysięga vmocnionej.

Alle y tu nie ieszcze Władysłáwowi fortuná fawor swoy/ w którym go piástowała/ y władność Boska/ obrotem iego száfuiaca/ powósciagnely/ bo iesliż on o dalszych Cnotách zámysliwa/ ktore iesmu celem w nienárużonym rzedzie/ nieosácowána praca/ ktrwi odwaga/ niewymowna sława/ przodkniacy Prádziádownie zostáwili: lub przy obmyślaniu fortec ná gránicách/ áby dziury iákiey strzala nieprzyiacielska nie znalazła; lub też prowi-

duiace-

Przyczy-
ny woyny
z Amura-
them Ce-
sárzem
Tureckim

Waffenb
part. 2.
lib. 2.
cap. 2.

duiacemu żołnierzom od niedostatku obrone: lub
warcuiacemu dach Oyczyzny sprawiedliwością:
ábo teź namawiaiacemu o naprawie Rzeczypospo-
litey/ rostopnemi exorbitancyami; y o rekupero-
waniu tego/ co kiedy od Krolestwa odeszlo/ zawſze
y wſytko ſzczęśliwie dokonac pozwalaly.

Bo niechay to/ że w ten czas trwogi ſila wia-
trow lekkich / nátechnione z ſwiegotliwych wieſci
áwizuiá/ iź znouu przeſzle oſwieżaly ná Podolu
mordy/ y czaty w Wołoſſech/ z owad tákże chordy *Do Wo-*
nieſpokoynych Tátarow/ zápuſzczone byly. *loch ſię z*
táź wieſć wzgore wybawſzy ſie piory lekkimi nie- *Mofkwy*
ſtá/ że koſz ſwieżo przebywſzy Pogánſtwa/ zácieká- *nyprá-*
ia ſie ná pod Nieſtru/ zá ſprawa Abázy Báſſe mści- *wia.*
wego; nie dlugo ſie iednáł Pogánin cieſzył z tey
nádzieie. A nie dźiwź bo ochotna chyżoſcia ſtawá
Władyſławá/ zwycieſtwy wyſokiemi ogromliwa/
zbieżawſzy niezbrodzone brzegi/ y oſtátnia Dnieſtr
Európy gránice/ wymuie ciężkiemi pety przeſtrá-
chem nieprzyaciela/ w mieyſcu właſnym iego/ y zá-
raz táł przed Pánſki Máieſtat Władyſławá/ zby-
tnie hárdzie káſacego Pogániná/ zwinionego w *Tryum-*
poſtore rzuca/ lubo y chrápliwey traby głoſu/ ieſzcze *phue zno*
był áni ſłyſzał. *wu.* Abowiem gdy Murtázyn Báſzá/
ná mieyſcu Abázy Báſſe zoſtáwiony (ktorego w
krotce potym dla tego/ iź ſmiał rádzić Amurato-
wi te woynę przeciwko Władyſławowi/ wdawio-
no) pozwoľic ná te kondycye/ ku ſławie Oyczy-
ziny/ we-

Turcy po-
zwalaia
na kondy-
cye.

zny/ według wpodobania / ná ten czas Jáśnie
Wielmożnego sławney Pámieci Stánislawa Ko-
niecpolskiego/ Hetmána Generálnego/ zwlaczal;
to iest

Aby trybutu nigdy nie wazyli sie od Polakow u-
pominac: Tatarow ktorzy za powodem Kantymira Cha-
ma, ná Białogrodzkich polach, domy sobie pobudowali, a-
by znieśli, y opieraiacych sie bronia przyniewolili. Miast,
Zamkow, y Kástellow zniešenia nád Dniestrem, ná
wieki aby sie nie dopomagali. Zamkow ná granicach
Polskich y Węgierskich, aby żołnierstwem swoim nie zá-
sadzali. Wołoskiego y Siedmigrodzkiego Woiewodow
(iáko chciał) aby z urzedu nie zrzucal, ale tego Wo-
łoskim Hospodárem niechay uczyni, ktorego Krol Polski
chce y záleci: nátychmiast vstyszawszy/ iż powraca
z szczęśliwey wiktoryiey od Moskwy W L A D Y -
S L A V V, przetrwożony/ co przedzey/ z gniewu tylko
ná czele zamarszczywszy w reby/ te wszystkie kon-
dycye podpisał.

W któz síle Krolá y narodu tego zmiesie/ kto-
regó checi y władza zimná ostre y przykre niewczá-
sy wtwierdziły z ktoremu pociéhá między ogni-
mi opalámi trwac/ y iáko krzykliwych trab/ tak y
zgrzytliwey broní dźwięku naywdzięczney słu-
chac z ktorego nie widziec bylo pierwey tylko zwy-
ciezca z Bo gdzili sława wzywa/ gdzili miłość
Oczyzny záciaga/ gdzili Cnoty Prádziádow y
Dziádow powabiáia/ tam byl Władysław pierwszy
y goto-

y gotowym/ y niſt tak nie dokonał/ iako Władysław zapoczął.

Widzieliſiny oczywiſcie nowa probe tego/ gdy
 już tak dalece chępliwyy Gustaw/ pelen nądzieie *Do Prus*
 prozney po dokończeniu przymierza/ odnowić śmie- *powtorna*
 le rozrzewniona nienawiść zamysława/ rozumie- *expedycy-*
 iac y tuſſac ſobie zapewne/ iż mu żadney bitwy do *cy.*
 ochłonięcia nie będzie potrzebá. Jakoż nie omylił *Tryum-*
 ſie/ bo nie było potrzebá; gdyż záledwie ná znáti y *phnie*
 Choragwie Władysławowe pozrzec mogli/ ktore *nád Szwe-*
 były hieroglifikami żywymi dzielności y ſzczęścia/ *dami.*
 aż nátychmiáſt y bać ſie y wciekáć ſromotnie mu-
 ſiał/ y ten ktory ſroźszym chciał bydź y walecniey-
 ſzym w woysku iego/ tym bárziej pretkoſcia wycie-
 kał innych. A Władysławowi już doſyc było/ tym
 oreże tylko pokázac/ ktorych ná wylot strách y bo-
 iaziń poganiála. Przez co wielkiey ſily Pańſtwo/
 moźnieyſze Władysław z káźdey ſtrony uczynił/ y co
 był Władysław tytułow zgromádzienie pokázalo/ że
 ten ſlawe narodu ſwego/ po wſytkim ſwiecie roz-
 przeſtrzenił/ gdyż ten bárziej ſwiátu widowifciem
 przez mądroſć/ experyencya/ godnoſć/ y ſzczęśli-
 woſć był/ aniżeli ſwiat iemu pieknoſcia ſwoia.

Nowych imion zgoła temu ponowionemu
 tryumphowi ku ſlawie vzychy mi godna/ ktorey ani
 dlugoſcia wieku zácińmiac wiecznoſć/ nie będzie po-
 winná/ bo ma doſyc máterya znaczna do pomno-
 żenia eminencyiey ſwoiey. Gdyż on Gustaw

*Zwycię-
stwa Gu-
stawowe
były wię-
ksza ozdo-
ba Wła-
dystawo-
wym try-
umphom.*

Adolph/ celniacy zwyciężca nąd Moskalem. On straszny podziśdzien Germaniey najeżdżca. On silny mocarz Duniskiey potedze. On towarzyszył przysięgły czułych Francuzow/ zamożystych Belgow/ odważnych Anglow. On sławny przemyślow y wynalazkow niestychanych boiownik. On nakoniec/ ktory sie śmiał szczęć Rzymstkiey wielmożności potepca/ teraz v Władysława w Stumdorffie/ przez Medyatory Klaudego Memniusa Piafecki de Auo, Francuskiego Krola: y Dugláiego Comesa Angielskiego / Postow/ także y przez Holenderskich/ y Kieżeciá Pruskiego Oratorow/ pokoiu aż do dnia II. Lipca w Roku 1661. żebrze/ wyznając Władysława Hetmanem dzielnym/ Solnierzem prawdziwym/ y zwycięzca walecznym. Ale ia niepamiętny zápuscilem sie ná Ocean rzeczy wielkich/ czemuż tak proznie zábawiam sie nąd iednym boiaźliwym/ o ktorym bylo dosyc námienic.

*Traktuie
Gustaw o
pokoiu.*

Westchnie y podziśdzien Pikárdia / wspomniawszy sobie/ iż ten posilek/ záciagnione pulki/ od walecznego Krola/ ná ráturnek FERDYNANDOVVI II. Cesarzowi Rzymstkiemu/ postáne byly/ ktore pretkim biegiem/ zá przewodem Pávla Niskzyckiego/ y Janá Gromádzkiego/ wśelakie ogłosenie w gleb Francyeiey zábiegłszy/ okolo Monstru eli ogniem y mieczem władność swoje ogłosiwłszy/ y pod Werduna Comesa Soissoniego/ zelázne y ogniste roty rozgromiwłszy/ tryumphem niesac imie dziel-

Piafecki
A. 1635.

*We Fran-
cyiey po-
silki Pol-
skie doká-
zuia.*

dzielnosci Sarmátskiej/ znowu do Korony od-
wrocili.

Dosyć wysoki dánek od szczęścia/ żyć w obfito-
ści tryumfow/ y ten nie mnieyszy do pomnożenia
slawy/ stalosc cnoty/ ktorey ani chwala odmienna
nie zmoze/ ani ploche frásunki nie zgryza/ iaka w
Władysławie Krolu/ y Pánie naszym widzieliśmy.
Bo lub to boleść serdeczna przenikala wnetrzno-
sci Władysława/ z smierci dwuch Bráciey Alexán-
dra Krolewskich spraw dziedzica/ y Jana Woy-
ciechá Kárdynala á Biskupa Krákowskiego/ cnot
światobliwych Krolewicá ; do dostateczney ie-
dnak szczęśliwości stalosc iego zaraz sposob wy-
náyduie/ ktoryby serokowladna rodowitosć do-
mu Krolewskiego godnoscia wtwierdzil. Mał-
zonke sobie/ tam gdzie y KAZIMIERZ I. Elzbieta/
y Zygmunt August takze Elzbieta y Kátháryzyna/ y
ZYGMUNT III. Anne y Konstáncya podobali/ to
jest w domu Austryáckim/ Cecylia Renate FER-
DYNANDA II. Corke/ á FERDYNANDA III. Kzym-
skiego Cesarzá Siostrę/ podoba. A iako wielka
Kzeczpospolita z Senatem radość z tad poymo-
wala/ wyrazil to dosyć iásnie stódkoplynná wymo-
wa przed FERDYNANDEM III. Cesarzem Kzym-
skim (gdyż iuz byl pod ten czas umarl FERDI-
NAND II) á Brátem iey/ swietey Pámieci Jásnie
Wielebny Jan z Lipia Lipski/ ná ten czas Kulmin-
ski Biskup/ á potym Arcybiskup Gnieznienski.

Piafecki]
A. 1636.

P. Olfze
wki S.I.
in Orat.
Manip.

Waffenb
lib. II.
par. 2.
cap. 2.
A. 1637.

26. Iulij.

Wierz wieczności? Który wſzytkim rozporządza/ wyrok niebieſki/ wſelakiey meżności towarzyszem ieſt; ná ten czas iż ſie z myſłami iego złączywſzy/ y te porady y zamyſly ná tchnac mogli/ aby po ták ſolennych pociechách/ y w domu teſz tákże wiecznościá pámieć pámietná obmyſlawał. Ktoż watpi: ieſliż to nie Boſkie ná tchnienia/ gdy náprawdziwſzy ciężaru Krolewſkiego vznawcá rozum iego/ widzac Kroleſtwa wznieſionego ſczęściem pomoc y obrone/ tákże y wſelákich godności/ nie tylko w ſtraży bydż oſtrey broni/ ále y z pięknych náuk/ ná pewnieyſſe / gdyż ziemſkich Kroleſtw rzády y władza/ tymi kwitná; Oſobliwſſe przeto ſtáránía o ich pomnożeniu zaczął w Akadémiey Krákowſkiey/ láſka przytomná y życzyliwoſć. Wykonałż á to Skól Classes z dawná nazwanych/ nie tylko przenieſieniem ná mieyſce wſpániałſſe / vlice ſwietej Anny/ y Kollegium doſć wſpániałego/ y Oratorium wymurowáním : ále teſz y pokoju požadánego/ Muzom teyże Akadémiey obwátowáním/ y vſpokoiením.

Akademiey Krákovſkiey pokoy ſtánat. y Collegium Vladislavianum..

Rozumieć ſie to ſtáráníe ináčzey nie godzi/ tylko/ aby pámieć wieczności zoſtáwála / iż on nie tylko ták wielu podlego ſtanu ludziom/ ktorých ieſzcze przed otrzymaním loſu żywota/ ſurowoſć ſczęſćia/ iáko pogromem zaſtrzelila/ nádzietej ich dobrej/ do ſlawy/ iáko ſwíatlem wyiaſnil; iáko teſz y gorno ſeżyczac y z Herbowych tytułow ſámiliom/

liom/ áby pospieszniey między polerownieyszymi w dowcip látami/ do nowych wielmożności/ tryb do poiecia pokazał; ále też/ áby y Koronie ozdoba/ y chwala ze czcia Bogu wszechmogacemu/ w tych Studnicách mądrosći wiekowała.

Przetoż mogłás mowić ná ten czas Przechacna Akademia Krakowska z iż póki Oycá Oyczyzny náuki żywego miały/ wszytek dom twoy zdał sie bydż Bostim/ y nie mogłás wiecey pomyslec/ tylko aby wiecznością szczęscilo sie takowe błogostáwienstwo. Za niego bowiem w Polšcze y za iego lástka y zupełna obrona/ iásnieie dziś Máiestat mądrosći/ y Muz Sarmátskich/ przez meże wysokiey náuki/ spraw światobliwych/ y cnot nieporównánych. Miałás Akademia Przeswíetna / prace twoiey szcudroblíwa nagrode / Naiásnieyszego WŁADYSŁAWA, bos też ty kwitnac w obfitosc dostateczna ludzi wczonych/ wstawila iásnie dzielność Kycerstwa iego/ y slawe/ o ktorey świat/ nigdy tak rzetelnie niewiedzial.

*Był náuk
wielki mi
łośnik.*

Poyrzzymy y ná inne zamysly / ieżeliż sie y te nie stosowały z ordynácyą tegoż wyroku z gdy lubo inż ypoakoione czas pozwalal stodzic sobie rozsloszy/ on jednak znosil pracami / y pieczolowaniem takowe wczasy/ á snadż aby szczęslivosti tey dotrzymawac/ w ciaglym zapedzie nie zhamowála takowa okazyá. Czas bowiem strawiwszy czas/ ná áwizách postronnych/ y biorac cudze przy-

Twardowski
in Legat
Zbaraz.

Kozaków
myśli do
Zmudzi
rozdzie-
lic.

Cło mor-
skie pod
Gdań-
skiem sta-
nowi.

Ná Vkrá-
inie Hu-
dak budu
ie.

padki z odmiennosci ná przyklad / myslal záraz w
pozytek zmienic to dla Oyczyzny / co kiedy zdrowe-
go rozumiego vpátrzył. A przetoż podáło mu to
przemyslanie w podobienstwie / bydsz rzecz pozyte-
czna Koronie / áby z Vkráiny Zaporzce zprowa-
dzic / ná pobrzeznie Dzwiny pláce / gdziebyze
Zmudzkich Jesionow porobione ich lodzie / lubo
też Czayki / mogly y ná Oceanie Szwedzkim / tak y
ná Bálthyckim morzu / flawe Sármatow wale-
cznych rozglaśać / y granice rozprzeszczeniác. Ale
iżtakowe zamysly dálszych czasow potrzebowały /
przetoż te odwołke szczęciem innym nádgrozić
Koronie zamysla / á nie dáremnie. Záłożywšy bo-
wiem ná Pomorszczyźnie miásto W LADYSLAW
od imienia swego / flote morška dla obrony Za-
chodnich granic funduie / y tám podobienstwem
Zygmunta Augusta / od przychodnich merkancyey /
clo morške náznacza. Ktora to impreza byla
wielkiey przewagi / prace nieporównaney / y nie
mnieyszey spezy / nieśc bowiem / przez tyle nieche-
tnych częś y zdrowie Rzeczypospolitey ; niht ie-
dná / tylko szczęście W LADYSLAWA, vlátwic
droge do tego moglo / y vmiáło.

Nie mniey także doskonála obrone / y ná
Wschodnich granicach w tymże czasie obmysla-
wa / bo nie dosyc rozumieiac tak wiele fortec / Zam-
kow / y Miast ná Vkráynnych padolách / zá obrone
wiecznościá zostáwionych / (ktorých sie ná tiktá set
ábo ty-

albo tysięcy liczyć może) przeciwko wszelakim na-
 biegom y wycieczkom koczow Tatarskich/ przez śląc-
 ki ludziom zakryte; ale aby y na swowolensstwa ^{Piaſecki}
 Wkraynych Kozakow/ pewna repreze Korona ^{A. 1637.}
 miała/ stanowi fortece cudownie potężna/ na zplą-
 wier rzeki Samary do Dniestru/ Zudał imieniem
 nazwana. Ktora opatrność iako pożyteczna
 Rzeczypospolitey/ a swawolensztwu szkodliwa była/
 widzieliſmy to przeszłych lat w tychże swowolnic-
 kach samych/ iż rece iakoby przez to związane do
 sweywoli mieli/ y dla tego/ że ich tak bärzo bolala/ <sup>Dla cze-
go rebeli-
zuię Ko-
zacy.</sup>
 uczyniwszy między soba tumult/ wprzod Starszy-
 zne (wiernych Rzeczypospolitey y WŁADYSŁAW-
 WOVVI Krolowi) ktorzy ich od tego odwodzili/
 Sawa Konowica / y iego Rädnego Theodora ^{P. Okol.}
 Onuszkowica/ pod miasteczkiem Borowica zabili/ a ^{OrdPræ.}
 żeby to peto z karkow swoich zlozyć mogli/ obrali ^{in Diario}
 sobie Pawluka Herstem/ wprzod on Castel znosić/ ^{Cofaco}
 a potym y inne otrzymać Miasta. Ale surowosc ^{rum.}
 sprawiedliwosci Bosticy kłamliwego zdradzic-
 ctwa niecierpliwa / y sweywoli przeciwna / sama
 tychże wszytkich na polach pod Kumeykami y Bor-
 skiem zbitych/ y do Borowice zapędzonych/ przez
 wysoka odwage slachetnego Rycerstwa Polskiego/
 pod laske y moc WŁADYSŁAWOVVI oddaie/ iac-
 ko własnemu ich dobrodzieiowi/ gdyż tych wszy-
 tkich imienia zdoła y postawa za laska Panow y
 Krolow Polskich wystawiona swiatu dotad sly-

nie. Bo jeżeli o początkach ich wiedzieć nam nale-
 ży/ tedy dawniejszych czasów nie znaydujemy/ aby
 ich imię słyseć było/ dopiero za odwaga y dzielno-
 ścią Ostaphieia Dąstowica/ w Gurucym (Kon-
 stantyna Ostrogskiego Książęcia) miasteczku w
 Litwie wrodzonego. Który zgromadziwszy zgmi-
 nu prostego kilkanaście pułków/ wprzód ich Mo-
 skiewskiemu zdobyczami do posłuszeństwa zacheci-
 wszy/ potym aż do Besserabiey y Tauryki między
 chordey Tatarskie szczęśliwie wybiegał/ y z tamtąd
 przez Dniepr wiele korzyści wywodził/ z wielką
 szkoda Turcką y Tatarską. Dla ktorey odwagi/
 zaleconym będąc od Książęcia Konstantego Zy-
 gmuntowi Pierwszemu / od tegoż wdarowanym
 był starszeństwem w Cirkasach. Wiece y dla szczę-
 ścia tego y wierności/ pozwolił mu być Zygmun-
 te kupie swoje w porządku trzymać/ ktorych on Ko-
 zakami nazywał. Y odtąd dopiero imię Kozackie
 zaświtało/ iakoby od kozy lekkiej/ ktorey doline y pa-
 gorek łatwo dla lekkości przemieść/ iako y oni o so-
 bie rozumieją. Którym imieniem/ y ci to następują-
 cy wyródkowie w wierności y w wdzięczności/
 ku Koronie Polskiej dotąd się chelpia. Ale ku wie-
 czney swojej sromocie/ bo różnie od dawnych
 przodków swoich z Pierwszych bowiem ich star-
 szych/ samą cnotą na obrone Rzeczypospolitey do-
 gromady na ćwiczenie gromadziła: tych zaś teraz
 wystętki zbyteczne/ a za wystętki karania surowe
 y bانیce

S. Staro-
uol. in
Elog. 79
Bellator

Początek
Kozaków
y z ktore-
go Krola
imięnia
tego do-
stali.

y bānicze/ ze wszytkich kráíow swiátá/ poniewolnie S. Star.
 przymusiáa/ aby tam wkrzywáiac sie wiekszemu in Equi-
 swowolensztwu obrone mieli. Ale o tym szerzey te Polo-
 znaydzie/ kto chce w tym Autorze no

Y lubo znowu przeciwko wstawie Krole- & Hist.
 wstkiey/ ciż Kozacy powtornie wierzgneli/ sprawil Piafeciij
 to iednak WŁADYSŁAW szczęściem swoim pretko/ car. 54.
 iż takowe burdy wzniecone w Rzeczypospolitey/ P. Okol.
 skutecznie vpokoic/ y wola iego/ iako Źwycięzcy in Conti
 pokora wielka ná Dściu- starca poprzyśiac musieli. nē Dia-
 nuatio-

Alle iakoż sie tego szczęście pomnieyszyć kiedy rij.
 moglo/ ktore same wyroki Boskie ordynowały/ oto Kozaki
 potomności nowymi láty nádplywáiacá/ lubo tey znowu
 pamięci wszytek twoy czas/ ktory sie pretkim bie- rebelizn-
 giem niebieskich spher miarkunie przeciwny bedzie/ iace zny-
 tego iednak nie dokáże/ aby imie iego zácimione da- cieza.

wnoscia bydż miało/ ktore w głosiech wieku tego/
 y w pamięci serdeczney żyie. Bo ciż wszyscy przez
 Wnuczetá/ y Práwnuczetá swóie podáwac wie- PiafECKI
 czności beda/ iż y Tatarstkie hordy/ nád Dunaystkie A. 1637.
 Dobrucenstkie / ktore WŁADYSŁAWA II. pod
 Warna zgubá pominożyła/ z przyległymi sobie hor- Tatarzy
 dami/ wiele set mil opuścić kráiny tántey/ ná roz- dobrowol
 kázanie WŁADYSŁAWA chcieli/ aby tylko pod- nie chce
 szczęściem iego mogli obfitowác. Ale Pan madyry/ li iemu
 ochote te zá wdziejnie przyiawšy/ dalsze zamysly bołdowác
 pierwey wykonywa/ á tych przy lásce zostawnie y
 obietnicy.

Zamek
Kraków, for
tyfikuiey
Ceikau-
zy budwie

Wiec y te zamysły/ ieżeliż nie w rowney pámieci wszytkich trwać / iuż wykonane szczęśliwie beda / iako obrona Zamkowi Krakowskiemu / ścianami y wałami potężnymi zostawiona ; W Czeszochowie na iasney Gorze Kástel wysmieniecie / na obrone Rzeczypospolitey / y ku czci / y chwale Mátki Bostkiey / á obrázu támtiecznego cudownego / wystawiony : Grobowa trunná Pátronowi Polskiemu świętemu Stánistáwowi / ná Zamku ścierolizta srebrna / wielkim sumptem y kunstem cudownym ofiarowana : W Wárszawie / w Krakowie y indziej / kóstowno wystawione Ceikauzy : W Wilnie wizerunk pobożności / ku świętemu Káziemierzowi Jágelonidowi krewnemu swemu : Ták wiele Sakonnych ludzi / y wczonych pomnozenie. Uákoniec zniesienie oney niezbożności Aryánskiey w Káłowie / y ná ták wielu mieyscách wszczepiona swiátłość Wiáry świętey. R przetoż Wilhelm Kethler Kurlándzkie Kíáże / nie dla czego innego ostodzil sobie wolne poddáństwo iego / ná ktore y poprzyssiágl / tylko áby pomnieyszáac pompy Krolow przeslych / przyozdobil tym y swoy honor / y dziela W LADYSLAWA.

Aryanow
z Ráková
wypędza

Aták iuż Koroná Polska / po takowey poćiesze / ieszcze iedney często náder prágnelá y wygladála nádzieie ; ále y te z woli Bostkiey / zá prosbámi nieustáiacemi otrzymuie w potomku / Dymuncie Káziemierzu / cnót Krolewskich y dzielnosci po W LA-

DYSLAWIE dziedzicu / ktorego iasność twárzy/
 watpic niedopuszczála/ áby kto w nádziei życzi-
 wey omylic sie miał. Piękność y wdzieczność po-
 stepkow/ przy wielkiej rostopności/ bogáta bárzo
 Cene miłości vprzeymey Polakom cerklowály. A
 iesli szeregulnie námienic sie godzi & Ocy żywa
 śmiałość wydawály/ wdzieczne vsta głodney po-
 cieffe nádzieie. Czolo vmyst chciwy serokiej wła-
 dze/ y mysl wspaniála. Pierśi nieodmienna w
 przedśiewzięciu odwage/ y sláchetność serdeczna.
 Sily do pracy serce gotowe. Rece tylko zwyciez-
 cey bulawie/ y áby laskawemi bieg rzadu prowá-
 dził/ przyrodne. Slowem/ pierwey dzielność y
 szczęście doyrzálne/ nizli látá iego wšytkim wiádo-
 me byly. Ale iz te tylko ná wyrokach niepewncy
 fortuny záwiešzone nádzieie widzielismy/ ciężey y
 bolesniey trapilo nas/ ktorzysmy nieśmiertelnymi
 laty/ kupowác chec iego życzyli sobie.

Kochal Ociec Synaczká/ kochal przeto iáko
 prawdziwego dziedzicá/ własnego szczęścia cnot y
 y dzielności. Zarzyl miłość w sercu nieporówná-
 nym affektem. Wielekroc kóla fortuny vmyślnie
 wstecznie odwrócił/ áby iákiej nienawiści poro-
 mnie y dziedzic nie podpadal. Wiele tyrow nie-
 smácznych / z bolescia serca vmarzác musial/ á
 wšytko dla iedney wdzieczney (ách ále omylney)
 nádzieie. Tu tretwiecie w przyiemności pióro moz-
 ie/ wspomniawšy/ iz dáremne wšytkich iáko y ná-
 tury

Syn sie
 mu rodzi
 Zygmunt
 Kazi-
 mierz
 Roku
 1638.

Cnoty Sy-
 naczká
 iego.

Smierć Cecylii Renaty z Domu Austriackiego.
 tury starania/ o otrzymaniu porządku w życiu/ ie-
 żeli już skryta władza Bostka/ wypadł gotwież To-
 dla tego mowie/ że śmierć z temi pociechami pie-
 ścić się/ y bydź w tey radości długo nie życzyła
 nam / y W LADYSLAWOWI. Bo wziawszy w-
 przod Małżonkę Kochana/ Naiasnieyszą świętey
 Pamięci Cecylia Renate Matkę iego w Wilnie/
 Roku 1644. (a mało co przegrodziwszy pociecha
 drugim małżeństwem) y tegoż Kochanego Syna-
 czką/ tak Dycu/ iako y wszytkiey Koronie/ ośmio-
 letniego zabiera/ y z reku prawie wydziera. O
 śmierci / srogiz to raz sercu / y okrutnyż ale nie
 chelp się z tym nielutościwa/ boś mniey albo mało
 co wskorala. W LADYSLAW nie podpada troszcze
 y dla razow takich/ wizerunk rychliey w nim wier-
 ney miłości/ y Dycowskiego affektu/ wiecznie w
 nim wykonterfetowalas/ aniżeli lamentu iakiego/
 gdyż ten nie co żal po ich śmierci/ lecz co powin-
 ność miłości naznaczyła/ ochotnie czynil y wyko-
 nal/ w Krákovie przy Grobowcu Jagelowym wi-
 dzielismy. Wstydził się świat bowiem z pompa
 swoia/ zpożyrzawszy na wdzięcznieysze znaki checi
 ostatecznych vniego/ niżli kiedy kto wymyslić mogł
 przedtym. Bo iesliż dosyć znacznie szerszyła się bo-
 leść w sercach/ przez wspomnienie/ widzeniem tey
 pompy/ a żywey iego miłości/ głębiey ponowiona
 była.

A gdzież mie to powabiasz daley ciekawościż
 otoli

otoli dosyc wysokiego kresu dobieżalem / iż żywe
dziela / w zmarłych wspomnieć lichosć moia / lubo
niewydworna mowa / y niedoskonale zdolala. Co
za wdziecznosć wiadome wspomionać żyjących
sprawy / zwlaszcza nieumieietnemu z raczey wzgar-
da w placa bedzie / anizeli laska za takowa przyslu-
ge. Ale czegoż sie stracham z widze dobrodzien-
stwa przeszle / poselstwo pierwsze ofiarunia / abym za
powinność odwdzieczajaca uczynil to / co zamy-
sliwam. Gdy ia ostatcznym / tak wzgledem kon-
dycyiey / iako y lichosći dowcipu bedac / powtarzac
tylko iako ostatni zacnieyszych slowa v podobalem /
przetoz nie odmieniac woli / ale starac sie o to / aby
tez miedzy ciemnosćiami / grubey y prostej niepa-
mieci / oswitla pamiec wysokiej zacnosći.

Uchce tedy zamilezec nic / cokolwiek wdzie-
cznosći a vnizoney powolnosci / powinna iest po-
dac wiekowi innemu do pamieci / wzgledem Two-
iego Miestatu / Naiasnieysza Powtore
żeni się. LVDOWIKO MARYA,
Krolowa Polska y Szwedzka / lubo niemam slow
tak wysmienitych / ktoreby do tego przynalezYTE
byly. Ale iż tam wymyslne slowa mniey potrze-
bne / gdzie żywa świeci cnot rozlicznych slawa / z
naszym Simonidesem trzymac ia zawse bede.

*Gdzie rozum z swietna wielmoznoscia wladnie,
Tam y pieknosc, y iasna Cnota bedzie snadnie.
Tam y przewaznych rzeczy, wysokie uznanie,
Tych y niesmiertelne w usciech, bedzie wspomnianie.*

I dosyćbychym rozumiał tak o W. K. M. ale że
 Najásnięszy Władysław, Pan y Król nasz s.
 Pamięci v podobanie tych Cnot/iásnięy świátu po-
 dał/ chwytam sie tego/ y wowie to następniacy wie-
 ku tobie? Nie wymyśliś naygodnięszemu Mo-
 nársze/ w postępkách/ w rostopności/ w piękno-
 ści/ w sławie/ w eminencyiey Náiestatu/ także y w
 rodowitości / godnięskey Náżonki / iáko nasz
 wiek Roku 1646. Władysławowi zálecił/
 Najásnięsza Ludowika Mária Gonzagow/ Kli-
 wiew/ Liwerniey/ Mantuey/ Monsferarz/ Kie-
 żne/ y Pania.

Bo cokolwiek nam o stárożytney pompie/ y
 splendorze Rzymskim/ lub o teráznięskey magní-
 ficencyiey Perskiej/ lub o inszych Narodách Wschod-
 ních piśa/ wszytkie te piękności y kosztowności
 ná wyświádczenie v podobania swego Władys-
 ława Mاریey/ á potym Ludowice/ (bo iey ten
 tytuł dopiero przydano Ludowiká/ gdy w Páryżu
 Królowa Polska miánowana była) osiárował/
 wprzod przez Jáśnie Wielmożnego Donhoffá/
 Woiewode Pomorskiego/ á potym wespól z Rze-
 czypospolitey v podobaniem/ (od ktorey był/ Já-
 śnie Wielebny z Lesná Leszczynski/ Biskup Wár-
 miński / Podkánclerzy Koronny) przez Jáśnie
 Wielmożnego Krzysztophá ze Bniná Opalińskiego/
 Woiewode y Generalá Poznánińskiego/ iáko wie-
 dnym zwiástku/ przytym Akcie/ świátu ná podziw
 wystá-

Wassenb
 in Apēd.
 Germa-
 ni. Flori.
 Z wielka
 pompa
 wyjeżdża
 ia po Kro-
 lowa do
 Fráncy-
 iey.

wystąpił. Wyznając to postronnie Narody/ że lubo sie tknie bogactw/ lub wdzięczności Kolorow/ lub też okazałości Kroiu Śąty/ narodow tych którzy sie śtatecznie stroia/ wiek ich nie widział/ nie godnieyszego podziwienią y ápplauzu/ iáki przy tych pompách/ wystąpił Narod Polski/ ku ozdobie WŁADYSŁAWOWEMU małżeństwu/ á miánowicie przy ingresie do Páryżá/ gdzie tákowey checi/ pierwsze śnadz ceremonie Krolestwo Fráncuskie widziało/ ták od wieżdżáiacych w Miásto/ ták ná Pálacu przy pierwszey audyencyiey/ iáko y w Naiásnieyszey Ludowiki Máryiey/ iáko też y przy Ceremoniey ślubu/ ktora Jan de Torres Arcybiskup Adryánopolski/ Legat NAWYŻSzego Pásterzá INNOCENCYVSZA X. Papieżá/ ná to osobliwie zesłány/ w osobie Jáśnie Wielmożnego Jego Mái P. Woiewody Poznániskiego/ WŁADYSŁAWOWI pobłogosławił.

Piaśecki
A. 1646.

Jákim weselem y rádoscia/ zieżdżáiacą przez Pomorszczyznę (iáko ná Stary Stetin, Colmar,) pod Gdańskiem w Lemburku przywitána bylá ^{Przyjazd} imieniem wszytkiey Korony / od Naiásnieyszego ^{iey ná grá} Krolewica Karolá Ferdynándá/ y od innych ^{nice.} Senatorow/ trudná mi to wypowiedziec/ ábym wiádomszym lepiey/ nie zdał sie drogi pokázowác. Przyznawaś mi to Korono Przechacną/ iż ná ten czas weseley stónce tobie zászwiťnelo/ gdyś Oblubienice WŁADYSŁAWA ná gránicách swoich wi-

Flori:
Lepic-
cki in O-
rat. Nu-
ptiali Se-
ren. Lu-
doui.
Mar.

Genealo-
gia Gon-
zagow Fa-
miliey
Krolowey
Iey Mści.

Dziad.

Ociec Kro-
lowey Iey
Mści.

tála. Wielkich bowiem Rodzicow Corká/ z liniey
Cesarzow y Krolow Wschodnich y Zachodnich/
wstapila pod twoie zastone. Corká ze krwie Kiaz-
zat/ y Potentatow wielmożnych/ Monsferárskich/
Serárskich/ Bawárskich/ Medyolanenskich/ Bar-
skich/ Sertuskich/ Gwastáliey/ Rheteliey/ Kiliwiey.
Corká GONZAGOW onych/ (nie zawodzac sie
gleboko w Historie) ktorych z liniey tey liczymy/
LVDWIKA wyswobodziciela Mantuey od Pár-
saryná Tyraná. RVDOLPHA Wodzay woyst We-
neckich/ FERDYNANDA (od KAROLA V. Ce-
sarzá dánego) Sycilyjskiego Pána y Medyolanu.
GWILHELMA, od MAXIMILIANA II. Cesá-
rzá Rzymstiego/ Kiestwem Monsferárskim wdá-
rowánego: y z FERDYNANDEM Cesarzem/ przez
malzeństwo z Corká iego zpowinowáconego. Tak
wiele Kárdynalow/ FRANCISZKA, ZYGMVN-
TA, PYRHUSA, HERKVLESA, S. ALOIZEGO y in-
nych. FRYDERYKA Prádziáda/ ktorego szczęściem
y Cnotami / ten tytuł honoru Mantuey w Dom
GONZAGOW wniesiony. LVDWIKA Dziáda
z Henryka Kieźna Niwerniey zlaczonego. Rodzi-
cá KAROLA, Niwerniey y Mantuey/ Pána/ y Kiaz-
żecia/ wielkiego milosnika Oyczyzny/ y Krolá
LVDOWIKA XIII. Ten bowiem słusznie milosni-
kiem nazwáć sie mogl/ bo nieprzyaciela wšytkiey
Francyiey frogiego/ Espornoniuszá/ (Kiazecia
Walecy) rebelizniacego/ pod Medyomatrykiem
wspoko-

vspokoil. Mansfeldá desperniacego dla odebrá-
 nia iemu dostoyności / ze dwudziesta tysięcy / z
 Kámpániey wygnal / y woysto iego ná wieczne wy-
 gnánie rozproszył. Ten miedzy vbiegáiacymi sie
 Kiazety o dziedzictwo Mantuey / naysilnieyszy y
 naywalecznieyszy stánal. Ten ná koniec sam / wszy-
 tke Azya / y Afryke / pod ciężkim tyraná bezecnego
 Muchumetá iá rzmem / wzdychá iaca podźwignáć
 vsilowal. Ktoż ná koniec rozrodzenie serokiey
 dawne opiše ? poniewaz też y własność mieysca
 powróć sie káže / do Naiásnieyszey Ludowiki
 Máryiey / ktora iáko zorzá po nocy świetny pro-
 mien dáie / tak oná miedzy wszytkiemi / y twárza / y
 vroda naswietnieysza stánelá. *Slyszálas Koro-*
no z glosow / iz iey vciechy wdzięczne z vst sličnych
plyna / y co iey reka pieszczona / ábo iezyk mielki
wykstátnie / oná przednieysza slawe bierze. Teraz
widzisz że y w nádzieiey / z glosow takowych nie o-
mylilas sie / bo kto pobożności serdeczne skłonnicy
ofiarunie ? kto zyczliwiey sierocie wzdychánia szczo-
drobliwoscia rátnie ? Ozdoba kraiu naszego / Na-
iásnieysza Krolowa Ludowika Márya.

*Cnoty
 Krolowey
 Iey Mści-*

Alubobym chciał zaniechác o twoiey dálszey
 rádosci nie wspomniec Korono Polska / vczynic mi
 sie tego nie godzi. Bo tylko gdy swiat gnusznosc
 ábo níkczemnosć osiedzie / á nie w ten czas / kiedy
 świetno tak sporzadzaiá ludzie sprawy / aby wie-
 czney dostapili slawy / poprzestác mowic nalezy.

*Wśródzie
 radość za
 iey przy-
 iazdem
 do Polski.*

Jey ku czci/ aby pamiątka na wieczny czas po miastach trwała/ kostrowne wynalazki na przemiany budowano/ pocztami bogatemi zalecając życzliwość/ wysmienitością stroiow dostatkę swoje/ ludności wielką powolną ochotę/ wdzięcznie y mile wychwalać/ życzliwi Synowie ofiarowali. A który wesolej ozdobności/ y Majeſtatu iey nie oglądał/ zawsze wzgardzonym bydz sie rozumiał.

A. 1646. Przy Koronacyey w Krakowie/ przez Jásnie Przewielebnego Prymasa J. M. X. Mácieia Lubieńskiego / Arcybiskupa Gnieźnieńskiego odprawionej/ ábo nie iáko na Tryumfalnym placu/ świat splendece miłości poddanych widział; gdyż y substancyey swoich bez względu nie lutował żaden/ aby tylko iásnie oświecić przed wszytkimi iey magnificencya.

A. 1646.
Die 5.
Iulij.
W Krak.
Koronacya.

Ale coż mi sie dzieie? życzliwość moia zpełności czuie/ iż wsta moje radości obfituje/ á serce żalem ściśnione/ żrzenicami iáko ponikami żrzedelnymi iągody moje zalewa; Czemu tak odmiennie nie dziwny sie żaden? bo tym prawem świat ten stanał/ aby sie dziś słońce iásnieiace / intro chmurami zacierznilo/ y w iednymże momencie/ szkoda z korzyścia były; y wypuszczenie te odmiány/ pełne niesmaczney gorzkości z myśli swoich/ dawszy plac rzewliwemu objáłowaniu/ z przyczyny niedzney odmiennosci takiej/ ktora znaki iáwne obwieściwały w vszach y w oczach nášych (gdysmy w Krácz

w Krákwie krotko przed śmiercią/ widzieli toło
iákies szerokie ztecze okolo słońca przed południem
ná godzinie/ y dawniey troche zápalenie Żup Wie-
lickich/ což i eżeli nie wpadek szczęścia nášego zna-
czyło) niżli ostatney żalosci wizerunk/ przez śmierć
WŁADYSŁAWA, śmierć nam wystawiła.

Ach skrytości niebieśka/ toś niepoietá i gdy iuż
żywego Konstántyna widział świat Polski z rado-
ścią / w vspokoieniu kwitnacym vprzedzáiacego
stáraniem/ o cálosti szczęścia doskonałego/ aby ten
okrutny požar wnetrznosci Polskich/ iáki iuż zrze/
od pulwieku zdober wszystkie Chrześcianstwa/ nie
dochoził. Máiac ten fundáment/ że zdolnieysze-
go zwiastu/ do zátrzymánia iedności animusow/ *W Toru-*
y serce rozprzedzionych/ nád iedność wiary o Bo-*niu ná-*
gu ná świecie niemáš. Tey tedy powodem nay-*znacza*
snádniey poóoy w swoich kancellách/ iákiego záży-*z Herety-*
wála Koroná szczęściem iego/ miedzy ogniem pa-*kami roz-*
láiacym / y wiecznością dotrzymány bydż rozu-*mówg.*
miał. A przetoż gorliwa o czci y chwale Bostkiey *Acta To*
opátrznosc / dniem y noca serce y mysli Krole-*run. Co-*
lewskie wzbudzála/ aby co predzey przy tym poóo-*loqu.*
iu wdzięcznym / y poóoy duchowny w Kościele
świety m vgruntował. Wiec poóoiu tylko miłosć
y zgodá iest początkiem/ náznacza tedy mieysce w
Toruniu/ do spolności wszystkim od tych stroniac-
cym/ aby odrzuciwszy odrážliwych koncertacyey
skolnych dowody/ náuczyli sie/ w rozmowie zobó-
polney

polney bráterstiey / zrozumieć woli iednąka poie-
tność o miłości y zgodzie. Pomyśl Czytelniku / ie-
żeliż to nie ráczey Bostie dzieło / skłonic tak wielu
roznych ánimuszow checi / w iedno mieysce / zwła-
szczá tych / ktorych wstáwiczná boiażni / dla rozno-
ści wżgárdzoney / síly y sercá przeniká ; owo zgolá-
cudem to wielkim swiátu bylo.

Y gdy inż wladnacy tym szczęściem / y o dál-
szym przycheca sie w wladzy swoiey / iákoby swieta
Skárbnice / mieyscá meki Chrystusowey / z reku
Bisurmánicá oswobodzić. O szczęście! ále od Bo-
gá sámego ; inż wsytkie narody Chrześcíanstwa / y
nawurázliwşe dolegliwosci sásiedzkie / y nienawi-
ści wzáiemne / vmarzáć iemu kwoli pozwaláia / y
szczęściem to rozumieiac wielkzym / áby tylko przy
stawie iego wspomnieni wiecznościá bydż mogli.
Y iákó nawyższemu Kóściolá swietego Protektoró-
wi / y chwaly Bostiey Pomnożycielowi / zgodnie
posluszestwo obiecuia / y wladza General- Wo-
dzá nád sobá vprásáia. Coż rozumieş Czytelni-
ku / nieść przez tak wiele niechetnych Poganow y
nieprzyaciól gránice / cześć y zdrowie iednemu
swiátá Chrześcíanstiego cálość ; ieżeliż to nie do-
styc wysoka przewagá zamyslu y szczęścia wielkie-
go ? ále co mowie / szczęścia niesmiertelnego ! do
ktorego przystep / tylko sámemu Władysławowi lá-
twoym swiát rozumial.

Inż przeto rzeki ogromne wstepowály od lo-
dzi y

Zámysla
o wojnie
do Turk
y Tatar.

Waffenb
in Apéd.
Flori.
German

Zgodá ná
to nysy-
tkich
Państw
Chrześci-
áńskich.

dzi y prumow/ ścielac sie wdzięcznym plawem ży-
wey młodzi. Już y ná glos iego/ zádrzály byly y
plátnerstie wárstáty. Już we wszytkim Chrześci-
ánistwie wzburzylá sie byla chuc do broni ná w oien-
ny Paan, z trab chrápliwych y surm szczebietli-
wych. Już téz ytrwogi nabrawszy w sie z lekkich
powieści síly/ Pogániná w Szaráiu záležálego
przenikáia; áliż chorobá zazdrościwe oko zmruży-
wszy tyránstkiem sercem/ ná miétká wlochność/ w
Litwie w Merezju/ ostro przycisnelá/ y ták silnie/
ze lubo cieszył nádzieie y áffekty lágodná obie-
tnica/ o podobnych terminách zdrowia/ (ktorych
áni kúnst náuki/áni pilność zblížyc nie moglá) dá-
remná iednák bylá/ gdyż mu tym vsilniey re sposo-
by y ráutowánia/ od wnetrznosci oddaláta. Czy
látwo przestoczyc od Boga kresy zamierzone!

Tu mie oraz glos/ zmysly y moc opuścziáia/ y
lubo sie zdám miedzy przewloka szczęśliwości/ do-
syc dostatecznie/ staley obrony przeciwko rázom
niešťzesliwym/ iz zásiagnalem/ wpadám iednák
od ták silnego rázu smierci/ ktory w nim/ spolnie
y Sármacyiey wszytkiey/ iáko y Europy szerokiey/
wzniesione nádzieie tryumphámi / przez smierc
znoši y kássuie; zostáwiwszy pámieci nášzey/ ách
ách niezbedná! z rozkwitley krasy/ y cery żywey
ciáto ostygly/ ná rekách Jáśnie Wielebnego Jego
Mci X. Stánisláwa Pstrokonstkiego/ Biskupa
Chelmskiego/ ábysmy one/ iáko ziemie ziemi od-

W Merezju
roku
1648.
Dnia 20.
Máia.

z zálem
wszytkie-
go swiáta

dać / dusze Stworcy własnemu / (strucha / żalem serdecznym / y podroża ciała y krwie Pańskiej ozdobiona) przy modlitwach zalecać ; cnoty jego żywe w latach potomnych sobie podawając ; w każdym momencie powtarzali / checi naszej wszelkiej / te pamięć / iż nieuchronna pogonia śmierci nieuglaskana / wszelkie zamysły nasze czatuie.

A cokolwiek to sprawiło / albo że wyrok Boskiej opatrności / albo też fortuna obrotna ludzkie przekladać sprawy / iż te radość y obietnice nasze zmniejszyć / y odmienić w podobąły sobie / lubo z słusznego żalu / pożyżrawszy w poprzedzone latami podobienstwa / że y dokonczenie / początku we wszystkim bliższe zawsze / żalować się na żadne z tych nie możemy. A lubo jeszcze co bolesniejsza widzimy na oko / iako wielu narodow / nie tylko naszą szczęśliwość / śmierć naszego Monarchy wpada / rzekłbym ; ponieważ się tak w podobąło wszechmocności Boskiej nas zasmucić / milczecby nam powinno.

Lecz że to ludzkości naszej / ciężka w boleści nie sarknąć / zmysł ciekawy wynalazł iakies niepewne wzięcie w bolu trzymać bojące miejsce / skąd przypowieść / gdzie boli / tam reka. Wzdychając tedy y ia pod żalem tak ciężkim z toba Korono Przeczną / sarknawszy z boleści wiecey nie moge / tylko reka włożyć wszystkim. Tu! tu! we wnetrznościach twoich Korono / serce tysiąckroć tysiącom boleści ścisnió:

ś ciśnione/ boleie/ á ná wieki niezleczenie. Wiem iż
 teraz wolalabyś śmiercia własná swoia záfantowác
 zdrowie iego/ á niżeli tak długo trwác boleia-
 ca. Jákoż nie tak bolesne przyzwyczajonym człon-
 kom sa rázy/ iáko kochanie w pokoju wypieśczo-
 nym/ y tobie przeto znosnieyby bylo znosić y co cież-
 szego/ gdybys byla w tak wielkiey szczęśliwości/ zá
 iego pánowania nie obfitowála. Do twoiey bo-
 wiem piękności dosyc bylo/ żeś miała WŁADY-
 ŚLAWA, gdyż on áni wielmożności/ áni szczęśliwo-
 ści swoiey/ lubo tymi z ostatnich Aquilonu gránic
 ná szerokość swiátá byl wyniesiony/ niechcial ni-
 gdy w śacunku wysoko trzymác/ wiedzac Potenta-
 tow magnífike/ pod władza być y moca zdania nie-
 bieſkich rzadow/ między boiażnia y trwoga/ przez
 władność porzadku tych y opátrznosc nape-
 wniefſa/ niź poráda ludzka/ y síla wielmożna/
 coć bylo Korono wiele pożyteczno?

Żániedbána pilność o zdrowiu własnym/ kto-
 re wzgárdzonym iefſze z mlodości samey/ v siebie <sup>Cnotyie-
go, wzgár</sup>
 cenil/ wyſwiádeżála oczywista miłość y poufanie <sup>dá zdro-
wia dla</sup>
 przeciwko namnieyſſemu z Oyczyzny/ gdy nie raz ^{mitości}
 bezpiecznie y w máley chátce vbogiego nie wzgár-
 dzal licha ochota. On wierność ſpołzólnierzá ſwe- ^{Oyczyzny}
 go/ á Synow twoich/ ſácowal nád wſſeláka wla- ^{Miłość}
 dza zdolnieyſſa/ bez ktorey nieumietnym wyzna- <sup>ku poddá-
nym.</sup>
 walſie bydz/ áni rzadu/ áni poſpolitych duchow
 rożność w iedności wſtrzymywác. Szczędrobli-
 wey lá-

*Szczodro-
bliwosc.* wey łaski iego ten termin byl/ aby żaden z Synow twoich/ bez łaski obfitey od niego nie odchodził. A dla tegoż może sie przed potomnością wiek nasz pochwalic/ iż szczodrobliwego Pána/ y hoynieyszego/ nikt nie obaczy/ ktory y przy ostatnim skonie dáruiac ymierał.

*Rostrop-
pność.* Rostropności iego zabawka szczęśliwa/ podlegle władzy swoiey chęci/ Synow Koronnych/ nie tylko datkiem/ ale bez groźby affektu skłonności w posłuszeństwo zachęcać: wiec miłość dla swoich / łaskawość dla nieprzyjaciół oddzielał. Przy wyniosłości Máiestatu swego/ y niższych ludzkość pilno wazył / pámietaiac iáko częstokroć zmieniał czas nádzieie w tych/ ktorzy to żywymi bedac Bostwa dosięgáli/ á potym reka tych lichych/ smutna śmiertelność ná sobie wyrażáli. Przy słácherney wierności poddanych swoich/ y potedze/ nád szczęście szczęściem rozumiał wola Bostka/ y tey spráwa w Koronie pokoy/ ná woynie bezpie-
Ludzkość czeństwo/ y wiktorye zwykl byl otrzymawác. Jey powodem zaczęte woyny y dokonzone/ á rzeklbym/ że gdziekolwiek stápił/ tám wkrzewione tro-
*Pobo-
zność y
wysoka
mądrość.* py wolności wraśćaly. Jey poneta smáł ludzkości/ z twárzy iego/ iáko krynica mi wynikály/ ná všmie-
rzenie sprzecžney woli. Já iey faworem mile y we-
sole dni/ w szczęśliwym pokoiu/ lubo zewšad wo-
na ná kolo gránicžni páłáli/ mielismy. Zbytecznie iednák nie rozprzežstrzeniał/ dla tey łaskawości my-
śli swo-

śli swoich/ ale w pomiarze wstrzymywał one/ pámietáiac bliższa bydy wyniosłość odmienności/ im sie wyżej wybiła ná ogłoszenie. Nie miały nigdy tey wolności żądze iego/ áby przy ktorey wiktoryey/ od slawy nieśmiertelney sobie oddány/ záiušone krewia ludzka/ blágac sie dopuścić miały/ ale dosyc zá nawieksze dosycuczynienie / vpořorzone vřlonności rozumieiac / luboby y w naygoretszym opale bitwy/ wolne bez áffektu vcho supplikuiacym pozwolil záwře. A dla tegoż tych/ ktorzy o wladzey y síle oreža iego tylko z powieści slyřeli/ przyiaćielami znáydomal/ watpliwosc przez to przypátruiaacym sie czyniac / řczęściemli broniey wladza swoie/ nád slawe pomnažal / czyli teř moca przyiažni y miłości? A ty Korono dla zguby tak wielkiego Obrońce twego/ iuž odtad rozumiem/ żeć obřitości lez/ lubo te skrytych wewnatrž táiemnic tłumáczem przyrodzenie przydáie/ nie zdolne do wyrażenia znáyduiesz bolesći twoich/ gdyž y te slábey plci z málego politowánia obřicie řzenice zálewáia/ á nie dživ? bo dosyc miałás do zacności twoiey WŁADYSŁAWA, y on teř odtad wielkřey chwały nie potrzebuie/ przy tey iáka zostáwil/ (Bo slawá iego ieszcze zá żywotá/ rozniesiona iáko świat řeroki) tylko že byl Głowa/ Pánem/ y Krolem twoim/ áby zostáwal w wiekopomney pámieći.

Skromność w áffektách znyćięznych.

Láskáwość przy řurowości

A poniewaž pámieći do wspomnienia znákw

potrzebá/ niechayże iedni powinny wizerunk żalo-
 ści y miłości w pompách żalobliwych konterfetu-
 ia: innych Kolosy wiecznotrwále/ y fabryki cudo-
 wne niechay życzyliwosc wyrażáia; niechay inszych
 ciekawa rostopność w słodkopllynym Łacinskim
 ięzyku/ pamięć tak dla cudzych/ iáko y zacnieyszych
 swóich wynáydnie/ ia prostym y záiatliwym pio-
 rem/ nie słucháiac cudzey nágány/ zem iest málego
 dowcipu/ mnieyszey náuki/ namnieyszey wymowy
 człowiek/ ná znák iákieykolwiek prostey ále wier-
 ney przysługi/ Oczystym ięzykiem te Pamięć ostia-
 ruie/ przy ktorey táki Nagrobek Dobrodziejowi
 moiemu kláde.

D. O. M.

W D Z I E C Z N Y K A M I E N I U
 Płomień żywy przyiałeś, który w tobie nigdy
 nie zágásnie,
 Skryte ognie včíháia.

T E N

Wskrzyszác w tobie będa.

*Wstáwiczne wzdychánia, kocháiacych Synow:
 Przykrości płáčliwe, cierpiacych teraz poddánych:
 Pamięć wierna, miedzy społzotnierzámí:
 Żalobliwe wtesknienia, Senatorow bez wsspániáłości:
 Żarliwa w wierze S. pobożność, sviatobliwych Káplánow:
 Chwała Cnot, y postępkow, od nieprzyiáciot:*

*Miłość wierna, Najsłodszych Bratów :
Pozostały Matłonki, żal y płacz obfity :
Dzielność nakoniec Hetmanow, bez szczęścia*

71

K T O R E G O F A W O R E M

Pokoy, w niepokoju Swiátá, był zadržymány.

OSMAN y AMVRATHES,

Cesarze Tureccy:

SZVYSKI y FEDEROWICZ,

Cárowie Moskiewscy:

DZIAMBEGEREY y KANTHYMIR,

Chámowie Tátárscy:

GVSTAW ADOLPH, KROL SZWEDZKI,

Zwycięzeni.

Y

Wprzod Słońce zgásnie ná niebie,
niżli między pokrewnymi, miłość:

Cesarzow Rzymskich FERDYNANDA II. y III.

Krolá Hiszpańskiego PHILIPPA IV.

Krolá Fráncuskiego LVDWIKA XIII.

Między znáiomymi przyiaźń:

Naywyższych Pásterzow: GRZEGORZA XIII.

VRBANA VIII. INNOCENCYVSHA X.

Wenetow, Belgow, Duńskiego Angielskiego,

KROLOW:

Między

Między poddánymi życzliwość:
O Cnotách Dzielności, Szczęściu, Sławie, y Try-
umphách, wstana w pamięci.

TY KAMIENIY NA POWAL LEŻYSZ,
Przyciskáiąc Martwe Kości,

NAIĄŚNIEYSZY y NIEZWYCIĘŻONY
M O N A R C H A

WŁADYSŁAW IV.

KRÓL POLSKI, W. X. LITEWKI,
Ruski, Pruski, Mázowiecki, Zmudzki, Inflándzki,
Czernichowski, Gotthow, y Wándalow,
y SZWEDZKI DZIEDZICZNY

K R O L.

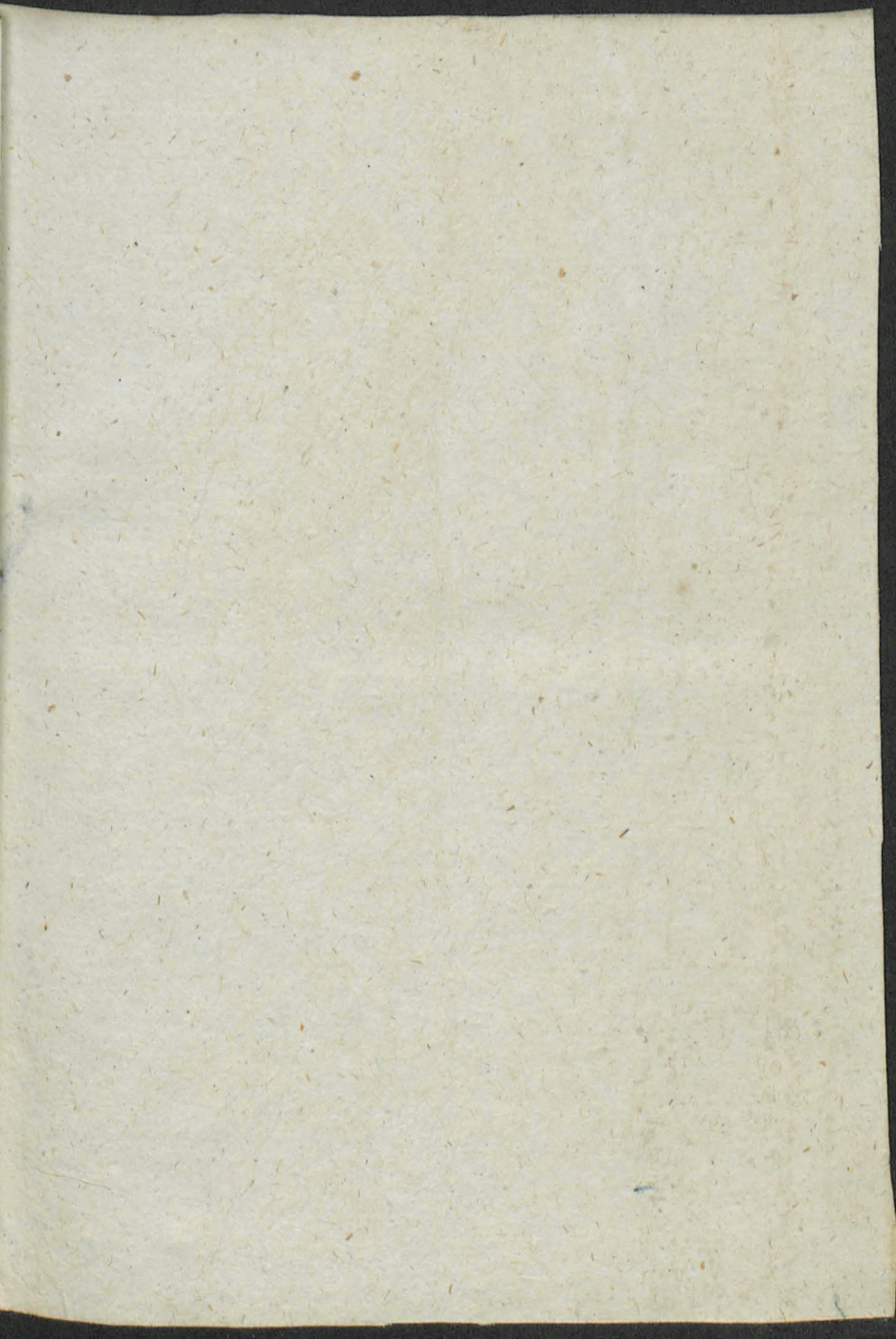
Iáko długi kres światá ludzkiego,
Sława y Szczęściem,
Zyie y Zyc będzie.

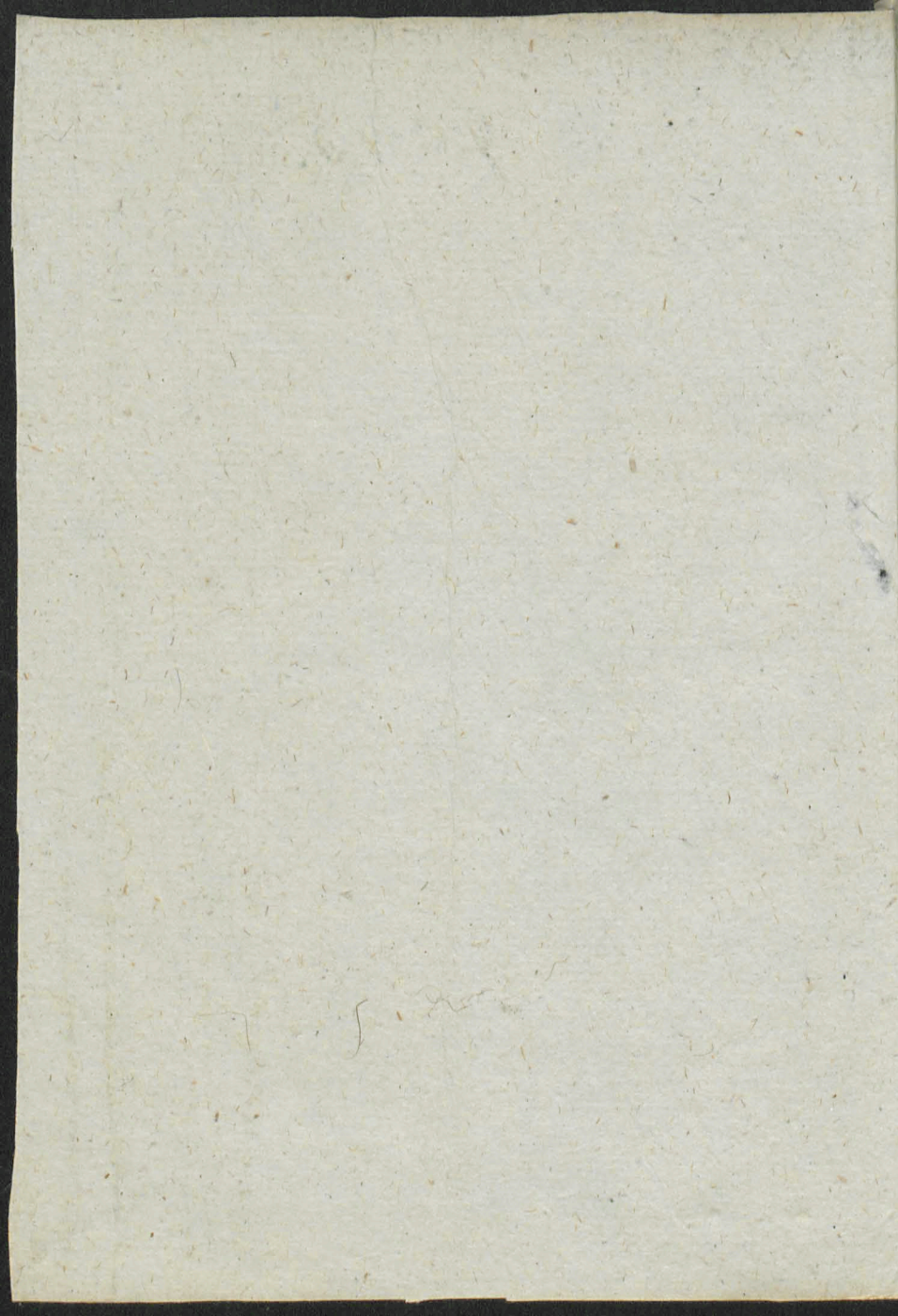
K T O R Y

Zył z námi przez Lat LIII.
Ná Krolestwie Polskim Lat XV.
Ná Szwedzkim Lat XVI.

4737

7045.

7737
71
4

